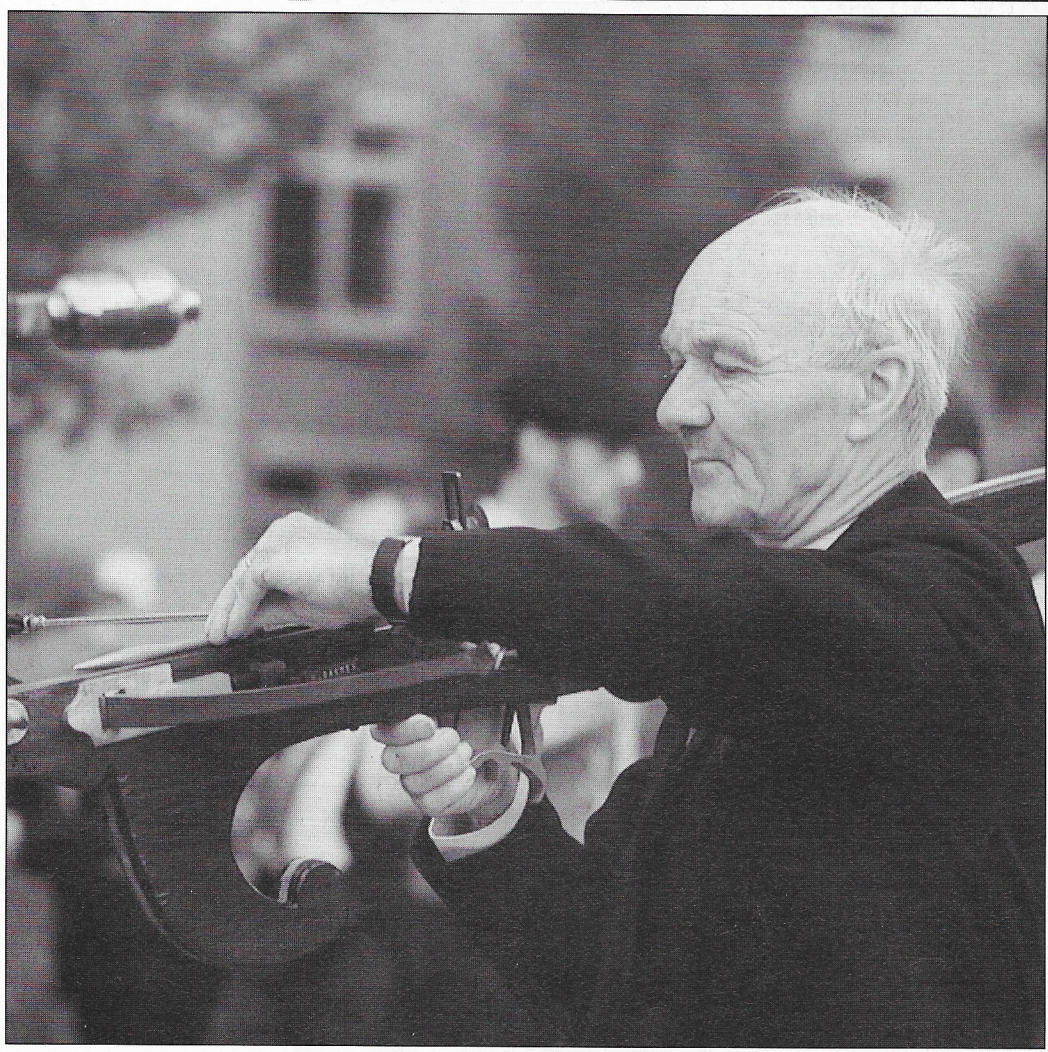

DE GILDETROM

42e jaargang afl. 1
Voorjaar 1995

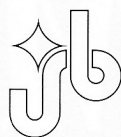

*Gildebroeder Huub Daemen
van het Sint-Jorisgilde Hilvarenbeek plaatst
de pijl voor zijn volgende schot,
Kringdag Best 28 aug. 1994.*

foto: P. v. Bakel, Eindhoven

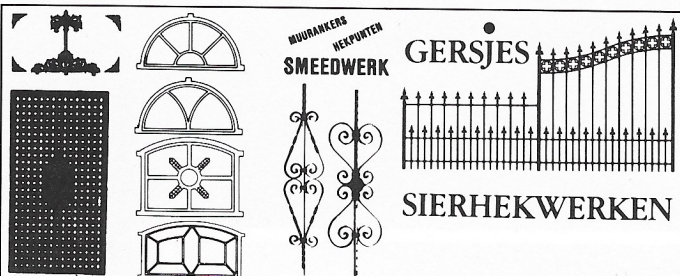

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37 Valkenswaard Tel. 04902-42489

**GERSJES GIETIJZEREN
RAMEN B.V.**

Berkdijk 13A,
5271 SR St.-Michielsgestel
Bedr. terr. Venkant
Tel. 04105 - 13471 Fax 16968

Zend mij informatie over: sierhekwerken
 smeedwerk
 gietwerken

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Woonplaats: _____
Telefoon: _____

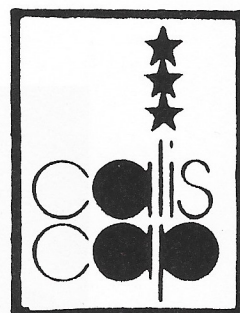
In gefrankeerde envelop zenden aan nevenstaand adres

GEACHTE GILDEBROEDERS EN GILDEZUSTERS

*Voor het leveren van, of
deskundig advies over uw*

GILDEHOEDEN OF GILDEVEREN:

Calis-Modes
De Elders 8
5087 AK Diessen
Tel.: 04254 - 1773

JUWELIERS - HORLOGES

Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 54
5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
TEL. 04920 - 50792
FAX 04920 - 22269

HET MUZIEKINSTRUMENTMAKERSMUSEUM

maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

- drijven en ciseleren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

tel.: 013-420331
Veldhovenring 20-22,
5041 BC Tilburg

een zaak van vertrouwen

- premiebouw
- vrije sektor
- utiliteitsbouw
- dealer: ünidek volumebouw
- renovatie
- verbouwingen
- onderhoud

AANNEMERSBEDRIJF GEBR. HOUTEPEN B.V.

ZANDSCHELSTRAAT 1-01 POSTBUS 165
5050 AD GOIRLE TELEFOON 013-34 90 32

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X

Hoofdredacteur

J.M. Oomen
Kogelsmortel 6
5632 PV Eindhoven
tel. 040-422869

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-438521

Maasland

J.G.M. Goudsmits
Spreeuwenburgerweg 14
5061 PH Oisterwijk
tel. 04242-17353

Noorbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-811527

Kempenland

J.A.M. Govers
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 04904-13842

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 04997-71258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 08859-53439

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 04937-96998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 01608-13270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 04923-61855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1995: collectief abonnement
f 13,25; Particulier abonnement f 18,25
Aanmaningskosten f 5,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden
voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet,
tenzij opzegging voor 1 november geschiedt.
Abonnementen kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor teksten
naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 2

1 mei 1995 (verschijnt: 23 juni)

Medewerkers aan dit nummer:

(buiten de redactie) H. v. Alebeek, J. Kuypers, A. Boon,
C. Horsten, C. v.d. Boom, A. v. Zutphen, M. v.d. Sande,
J. v.d. Broek, M. Verhoeven, R. v. Hal, J. Katelaan,
L. Verberne, H. v. Empel, F. Heesakkers,
D. Bemelmans, J. Timmermans, J. de Croon,
A. v.d. Aalst, W. Janssens, J. v.d. Vorst, J. Hakkens,
J. Brusselers, T. Schönhoff.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de stichting De Gildetrom.
Zetwerk en druk: Drukkerij Bek, Veghel.

TER INLEIDING

Journalist en Gemertse gildevriend beschouwt de gilden op zijn manier.

"DE SCHUT DEED ME TOCH WAT"

De dag weet ik niet meer precies: begin maart 1962 moet het geweest zijn. Ik moest, rechtstreeks afkomstig uit de Randstad, als nieuwbakken Brabantse journalist m'n eerste 'klus' gaan doen in Mierlo. Daar werd de vlag op het dak van het nieuwe gemeentehuis gehesen, omdat het hoogste punt was bereikt. Het moet toen geweest zijn, dat ik voor het eerst kennismaakte met het gilde. Mannen in kleurige kledij, die kennelijk een taak hadden te verrichten in het feestelijk gebeuren. Ik weet niet precies meer, wat ik toen gedacht heb, al wist ik al vrij snel, dat het hier om het gilde ging. Het zal wel zo iets geweest zijn van 'aardige folklore hier'. Zeker, toen we na de lange plechtigheid er toch maar een gingen vatten, zoals dat toen ook al heette, al wist ik dat toen nog niet, bij good old Miet van de Kimmenade. Het heeft nog wel even geduurd, voordat ik begreep dat 'gilde' en 'de schut' eigenlijk hetzelfde waren, nuchtere Utrechter als ik was. Pas veel later, toen ik had ervaren, dat 'de schut' wel bij elke plechtigheid van de partij was, verdween bij mij dat folkloristische gevoel. Het gilde maakte toch een vast onderdeel van de gemeenschap uit, het hield weliswaar een eerbiedwaardige traditie in stand, maar deed toch ook wel wat meer dan vendelzwaaien, trommelen, koningsschieten en wat dies meer zij. Anderzijds ging de schut, hoewel de naam dat wel suggereerde, weer niet zover, als burgemeester De Wit van Gemert, waar ik inmiddels was komen wonen, wel wilde: het vervullen van een soort politiefunctie, het voorkomen van vandalisme en zo. Zeker 'bescherming van het gezag', zowel geestelijk als wereldlijk, klinkt mooi en dat zit er ook wel in, maar bestrijden van wat tegenwoordig toch 'misdad' heet, nee hoor. De 'schut' deed me wel wat en ik heb er veel dierbare herinneringen aan: mee naar Rome ter afsluiting van het Heilig Jaar, of was het Kerkelijk Jaar? Mee naar Alden Biezen, mee naar kringgilde-feesten en de landjuwelen. Prachtig allemaal, mooie verslagen maken. En zo af en toe de tweestrijd tussen 'rood' en 'groen' in Gemert aanwakkeren, omdat mijn vrienden zowel de ene als de andere gilde-kleur hebben. Jammer, de kennismaking, nu al weer meer dan 30 jaar geleden is goed bevallen, maar helaas nooit zelf 'koning' geschoten. Mijn oog stond er zeker niet scherp genoeg voor. De 'kleur' had me trouwens niets uitgemaakt, ik ben en blij immers lid van de Vriendenkring, die zowel 'groen' als 'rood' is.

Co van Veen ■

Betalingen

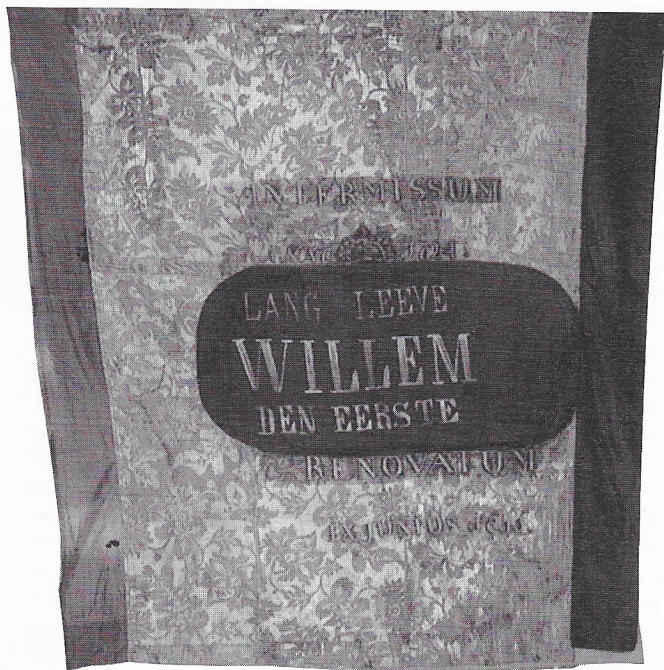
Voor de betaling van het abonnementsgeld is dit jaar voor het eerst gebruik gemaakt van acceptgiroformulieren. Vanaf de betaling 1994 is het bank- of gironummer in het bestand ingevuld. Aanbevolen wordt om dit te controleren en na te gaan of er een nummer is ingevuld, want niet van iedereen was dat bekend. Dat nummer gelieve ook aan de administratie mee te delen. Omdat de houder van de rekening een ander kan zijn en/of een ander adres kan hebben dan de contactpersoon aan wie de bladen worden toegezonden zouden moeilijkheden kunnen ontstaan. Om de kans hierop te verminderen is de naam van de contactpersoon weggelaten. Mochten zich moeilijkheden voordoen, dan graag deze rechtstreeks meedelen aan de administratie, want het giroformulier kom niet terug bij de administratie. In elk geval wordt gehoopt, dat deze incassomethode beter en sneller werkt en gemakkelijker is voor de abonnee.

Er zijn weinig verhalen binnengekomen over bezetting en bevrijding. Zijn daar bij uw gilde gegevens over? We staan open voor elke reactie. Hopelijk kunnen we dan in het volgend nummer aan dit thema een artikel wijden.

EEN GILDEVAAN

met een eigen verhaal

Sinds enkele weken hangt een oude, versleten gildevlag in de gildekamer van het Graafse cloveniersgilde. Deze gildekamer annex kruisboogschietbaan is ingericht in de Hampoort, de enige bewaard gebleven stadspoort van de oude vestingstad. De gewelfde gildekamer is geheel in stijl ingericht met het gildezilver en attributen die herinneren aan de vele belegeringen van de stad. Ook de gildevlag herinnert aan de roemruchte geschiedenis van Grave en gaat terug naar het jaar 1811.

Het geconserveerde vaandel

In 1817 maakten zij opnieuw een reglement en zij pasten het vaandel op simpele wijze aan. De adelaar werd uit de gildevlag geknipt met uitzondering van de kroon. Over het ontstane gat en precies onder de kroon naaiden zij een blauw doek en beschilderden dat met de tekst: "Lang leve Willem Den Eerste". Aan de twee verticale zijden werd een blauwe baan genaaid waardoor het vaandel de afmetingen kreeg van 1,90 x 1,90 meter. Deze hernieuwde poging het gilde van de grond te krijgen sloeg uiteindelijk niet aan. In 1820 kreeg de toenmalige commandant van de Cloveniers, H. A. J. B. de Quay (een broer van de overgrootvader van de voormalige minister-president Jan de Quay) van het gemeentebestuur de opdracht het gildezilver in te leveren en daarmee kwam aan deze goedbedoelde poging een einde. Na een korte opleving van 1842 tot 1847 is het gilde niet meer als zodanig actief en treedt tot 1974 slechts zeer sporadisch op. De gildevlag wordt daarbij nog wel gebruikt en in een artikel in de Graafsch Courant staat vermeld dat het vaandel in slechte staat verkeert. Uit foto's blijkt desondanks dat de Cloveniers tijdens die sporadische optredens tot 1960 de gildevlag meedragen. Die laatste keer droeg de vaandeldrager de vlag gedraaid om de stok en met touwtjes bijeengebonden. Daarmee voorkwam hij dat het vaandel door de wind in stukken zou scheuren.

Nieuwe bestemming

Toen het gilde in 1974 als vereniging wederom en definitief van de grond kwam, troffen de gildebroeders de vlag in dezelfde slechte staat aan, op de zolder van het stadhuis. Bij gebrek aan een eigen accommodatie om ze op te hangen, werd de vlag ongemoeid gelaten. De ingebruikneming van de Hampoort als gildekamer annex schietbaan in oktober 1993 was aanleiding om de vlag op vakkundige wijze te laten conserveren bij het restauratie-atelier "De Tiendschuur" in Tilburg en ze zo voor het nageslacht te bewaren. De gelden hiervoor konden bijeen gebracht worden met steun van het Anjerfonds en de gemeente Grave. Na bijna tweehonderd jaar hangt ze nu met haar merkwaardige geschiedenis als een curiositeit op de enige juiste plaats, temidden van de gildebroeders in de gildekamer van het Cloveniersgilde. ■

J. Timmermans

Franse tijd

In de wintermaanden van 1794 werd de stad zwaar belegerd door de Fransen, die na een langdurig verzet van generaal De Bons en zijn troepen, er uiteindelijk in slaagden de stad in handen te krijgen, nadat ze voor een groot deel in puin was geschoten. Toen enkele jaren later Napoleon Bonaparte Nederland had ingelijfd, schaarde een dertigtal Gravenaren zich achter de bezetter en de idealen van de Franse revolutie: "Vrijheid, gelijkheid en broederschap". Op 9 juni 1811 bleizen zij het sinds 1724 ingeslapen gilde nieuw leven in. Er werd een reglement opgesteld en bij gebrek aan een bestaand gildevaandel werd een nieuwe gildevlag vervaardigd. Textiel was destijds een schaars artikel en zeker voordat de bevolking zich nog moest herstellen van het zware beleg van 1794. Diverse stukken lichtgroene damastzijde werden tot een doek aan elkaar gestikt. Midden op het vaandel werd (zeer waarschijnlijk) een gekroonde adelaar geschilderd, het zinnebeeld van Napoleon. Daaromheen stond de tekst geschilderd: Intermissum anno 1724 Renovatum IX junius 1811".

In dat zelfde jaar schoten de gildebroeders om de koningstitel. Slager Mattheus Jansen was de gelukkige. Ook de twee volgende jaren werd er om deze titel geschoten en in de bewaard gebleven stadsarchieven lezen we over veel activiteiten van het gilde.

Vaandel aanpassen

Toen in 1814 een einde kwam aan het bewind van Napoleon en Willem I aantrad, schaarde zich een groot deel van de gildebroeders, die eerst achter Napoleon aanliepen, achter Willem.

BEPERKING BODEM- BELASTING DOOR LODEN KOGELS

Voortgangsmelding

Het praktijkonderzoek naar te nemen maatregelen is afgerond. De resultaten zijn vervat in een rapportage die moet dienen als basis voor de regelgevende "Circulaire" aan de gemeentelijke en provinciale overheden.

De begeleidingscommissie is in samenwerking met TNO-VROM-defensie druk bezig met de inhoudelijke vormgeving van deze circulaire, die moet leiden tot ook voor de gilden acceptabele normen en regelgeving.

Gehoord van de voorzitter van de Raad van State inzake een procedure aangespannen door een gemeente om onmiddellijke plaatsing van kogelvangs: "Ach meneer, de gilden schieten al vijfhonderd jaar met lood; u kunt dus nog wel een paar maanden wachten op de nieuwe circulaire".

Over relativering gesproken. ■

BOEKAANKONDIGINGEN

Sint-Jansgilde Leenderstrijp

Bij het 350-jarig bestaan van het Sint-Jansgilde uit Leenderstrijp verschijnt van de hand van gildebroeder Max Farjon een uitgebreide studie over geschiedenis en gebruiken van dit gilde.

In dit boek komen veel aspecten van het gildewezen in Leenderstrijp aan bod. Aan de gemeenschap Leenderstrijp wordt allereerst aandacht besteed; de invloed van geweld-dadigheden, maar ook aan recentere geweldloze strijdpunten, zoals die over een eigen school en een melkfabriek. Ook de geschiedenis van de Sint-Janskapel is uitgeplozen. Waardoor enkele nieuwe aspecten aan het licht kwamen. Van elk van de 51 bekende koningen (sinds 1645) is een levensschets en een genealogie gemaakt. Soms maar beknopt, vaak ook uitgebreid en met anecdotes. Van families waaruit meerdere koningen afkomstig zijn, zijn stambomen opgenomen. Het boek geeft antwoord op de vraag wanneer en waardoor het aantal koningsschilden toenam, gelijk bleef of afnam. De organisatie en het bestuur zijn geanalyseerd. De oprichtingsstatuten uit 1645 (68 art.) zijn in transcriptie en in vertaling volledig opgenomen, mede op basis van een afstudeeropdracht van een student van de Leidse universiteit. Het hoe en waarom van het grondbezit (sinds 1781) wordt uit de doeken gedaan. Verder gaat een groot deel over gebruiken en attributen, waaronder het schieten (schietterrein, type schutsbomen, type geweren, gieten van kogels, soort schietwedstrijden, puntentelling etc.) en het buitenoptreden (beschrijvingen met kleurplaten van de kostuums vanaf 1935 en van de vaandels vanaf 1850). Doel en gebruik van piek, trommels en vendels worden met vele afbeeldingen uitgelegd.

De schrijver heeft met behulp van een door hem bedacht nieuw notatiesysteem alle vendelbewegingen opgetekend. Zo is het volledige vendelgebed van het Sint-Jansgilde (200 bewegingen in 400 afzonderlijke figuurtjes) door middel van symbolen en geschematiseerde tekeningetjes vastgelegd. Sinds 1987 is door de schrijver in archieven en bibliotheken onderzoek gedaan naar gebeurtenissen en gebruiken. Daarbij zijn nog niet eerder gepubliceerde gegevens uit de negentiende eeuw aan het licht gekomen. Daarnaast zijn van een aantal gildebroeders belevenissen (sinds 1920) opgetekend. Het boek gaat behoorlijk diep en breed in op een Noord-brabantse gilde. Het is niet alleen voor direct betrokkenen een aantrekkelijk bezit, maar verschaft ook veel informatie aan wie geïnteresseerd is in het gildewezen en de Brabantse folklore.

Titel: Het St.-Jansgilde te Leenderstrijp, Geschiedenis en Gebruiken.

Omvang: 300 pagina's, 32 x 25 cm. (gebonden in harde kaft)
Illustraties: rijk geïllustreerd met diagrammen, tekeningen en foto's (zowel kleur als zwart-wit).

Bestellen: Sponsorcommissie historisch gildeboek Sint-Jansgilde Leenderstrijp, p/a L. Keeris, Strijperstr. 28, 5595 GC Leende, tel.: 04906-1973.

Kosten: f. 75,- (bij intekening voor 1 mei, (daarna f. 85,-) exclusief eventuele verzendkosten. Die bedragen f. 10,-, maar de intekenaars binnen de postcode-regio's beginnend met 55, 56, 57 en 60 zullen het boek gratis thuisbezorgd krijgen).

Sint-Barbaragilde Oirschot

Het Sint-Barbaragilde Oirschot heeft een rijk verleden. Al in 1444 komt de naam van dit gilde voor in documenten. Het moet dus al voor die tijd ontstaan zijn. Bij gelegenheid hiervan heeft hoofdman J. J. M. van de Ven een publicatie samengesteld, waarin deze 550-jarige geschiedenis aan de orde komt onder de titel "Uit de casse van Gilde Sancta Barbara Oirschot." Uit het archief van dit gilde en uit documentatie is

een greep gedaan. In vijftig verschillende hoofdstukjes worden even zo vele teksten letterlijk weergegeven. Slechts waar dat nodig was, is de tekst van commentaar voorzien. Ongeveer twintig bijdragen zijn van voor de eerste wereldoorlog, de rest van daarna. Zo is een aardige weergave ontstaan van de eigen gildegeschiedenis, waarbij de nadruk ligt op de twintigste eeuw. Jammer is echter dat de bronnen niet consequent zijn vermeld. Verder een aantrekkelijk boek voor een redelijke prijs: 88 blz., gebrocheerd in slappe kaft, illustraties; te bestellen: J. v.d. Ven, Spoorbankseweg 41a, 5688 KB Oirschot (f. 15,-, exclusief verzendkosten). ■

STEE STEE

(van de redactie)

In 1985 werd in het Rijksmuseum te Amsterdam een tentoonstelling gewijd aan de tekeningen en prenten van de zogenoemde "Meester van het Amsterdamse Kabinet". Deze kunstenaar werkte op het einde van de vijftiende eeuw ergens in het Duitse Midden-Rijngebied. Onder catalogusnummer 129 werd een tekening tentoongesteld. Deze wordt in de catalogus foutief omschreven als een "zittende handboogschutter". Het is overduidelijk een kruisboogschutter. Links boven hem staat een tekeningetje dat volgens de catalogus "een symbool voor de handboog zou kunnen zijn." Het is echter een vrij vaak voorkomende, vereenvoudigde weergave van een kruisboog. De catalogus veronderstelt dat het cijfer "85" onder de kruisboog het jaartal zou kunnen zijn. Waarom zou het niet het nummer van de afgebeelde kruisboogschutter kunnen zijn? We kennen verschillende genummerde kruisboogschutterspenningen. Boven de schutter staat het opschrift: "stee stee". De catalogusschrijver zegt dat het "een

verzuchting van de boogschutter is, die zo te zien moeite heeft om zijn boog goed op het doel te richten." Deze veronderstelling toont weinig inzicht in de schutterspraktijken. Veel aannemelijker is het volgende: Het gebeurde wel eens dat iemand voor het doel doorliep, terwijl de schutter zijn boog loste; met alle gevolgen van dien. Om dergelijke ongelukken te voorkomen riepen en roepen hand- en kruisboogschutters iets, voordat ze gaan schieten. In franstalig België roept men "gare" wat betekent: pas op, uit de weg, blijf weg, hoed je. Elders is de uitroep "zonaar" bekend. Is dit een samentrekking van "zo nader"? Ook riepen klaarstaande schutters: "hee", "hey", "jou", "sta breed". De knecht of doelwijzer antwoordde daarop met een uitroep; aangevend dat het veilig was. Op veel plaatsen werd en wordt niet geroepen, maar is een gebaar voldoende. Het opschrift "stee stee" moet hier betrekking op hebben. De schutter roept waarschuwend: "stee stee" oftewel: "sta sta" of "blijf staan". Het kruisboogschieten heeft in de loop van de tijd allerlei vormen gekend. Toch vallen ook de overeenkomsten op, ondanks de grote verspreiding over heel Europa. ■

Filedt Kok J.P., 's Levens Felheid de Meester van het Amsterdams Kabinet, Amsterdam, 1985, blz. 161-162.

WIJ STELLEN ONS VOOR

Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften

In 1927 vonden de eerste gesprekken plaats om te komen tot een bond van schuttersverenigingen, -gilden, -gezelschappen en -korporaties op christelijke basis. Dat leidde in 1928 tot de oprichting van de "Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften." De bond noemde zich in die tijd "Erzbruderschaft zum heiligen Sebastianus". In 1936 werd deze aartsbroederschap door de nationaal-socialisten verboden en opgeheven. Het vermogen werd in beslag genomen. De verenigingen moesten zich voortaan aansluiten bij de "Reichsbund Sport/Schiessen". Vele weigerden en richtten zogenaamde "Heimatschutzvereinen" op of veranderden in zuiver kerkelijke broederschappen. Maar ook zij functioneerden niet in het openbaar en werden onderdrukt. In 1948 werd het, op voorspraak van de Keulse Kardinaal Frings en Konrad Adenauer, toegestaan weer in het openbaar op treden in schutterskleding. Degens en geweren waren nog verboden. De Engelse en Amerikaanse bezettingszone was het eerste; in 1949 gevolgd door de Franse bezettingszone. Vanaf 1948 stonden de schuttersbroederschappen open voor evangelische christenen. De nieuwe bond werd het eerst, toegestane verband van schuttersverenigingen in het naoorlogse Duitsland. Voorlopig was in Duitsland alleen het schieten met kruisboog of pijl en boog toegestaan. Pas vanaf 1951 mocht er weer met luchtgeweer geschoten worden en vanaf 1952 met kleinkaliber. In 1952 werd de andere grote schuttersbond, de "Deutsche Schützenbund", weer toegestaan. De eerste bondsstandaard ging in de oorlog verloren.

Bundeskanzler Konrad Adenauer schonk een nieuwe met het opschrift: "Es gibt nur einen Gott". Deze standaard werd jaarlijks aan de stad waar het bondsfeest plaatsvond doorgegeven. In 1984 was deze standaard zo versleten, dat er een vervanger moest komen. De Sparkasse Trier nam de restauratiekosten op zich en de bond gaf de oude standaard in bruikleen aan het stadsmuseum van Trier. Het echtpaar Klingenthal uit Salzkotten schonk een nieuwe standaard. Elk jaar wordt in september het bondskoningschieten gehouden. De winnaar mag de "bundeskönigskette" dragen. Deze keten is een geschenk van de stad Keulen en werd door studenten van de Kölner Werkschule onder leiding van de bekende goud- en zilversmid Prof. Treskow ontworpen en vervaardigd. De ketting van de bundeskönigin, de diadeem en de "Bundes-schülerprinzen-Kette" zijn schenkingen van particulieren.

Europees koning Heinz Meier lid van de St.-Sebastianbruderschaft uit Rath-Heumar, Medebach, 4 september 1994.

De bond telt op dit moment 1318 aangesloten verenigingen, waarvan in totaal ongeveer 600.000 leden lid zijn. De leden zijn regionaal in "Bezirksverbänden" georganiseerd, in totaal 109. Samen vormen deze per bisdom een zogenaamd "Diozesanverband". Dat zijn er zes: Aken, Essen, Keulen, Münster, Paderborn en Trier. De bond heeft nauwe banden met de katholieke kerk. De schuttersgilden hebben altijd als een groep binnen de kerk gefunctioneerd. Het orgaan van de bond is "Der Schützenbruder". Dit blad verschijnt maandelijks in een oplage van tienduizend exemplaren. Het bevat nieuws en berichten uit de bisdommen en de aparte districten. Het verbond heeft als lijfspreuk of motto: "Für Glaube, Sitte und Heimat. Aus alter Wurzel neue Kraft." Aan de leiding van de bond staat de "Hochmeister". Hij is de hoogste representant. Op dit moment wordt deze functie vervuld door Hubertus Prinz zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg. In het dagelijks bestuur neemt de "Bundesschützenmeister" zijn taak waar. Daarnaast kent het dagelijks bestuur een vicevoorzitter, penningmeester, protocolchef en een vertegenwoordiger van de "jungschützen". Het bondsbestuur oftewel het "Präsidium" wordt gevormd door 28 gekozen leden plus alle ereleden. Het bondsbestuur laat zich bijstaan door verschillende commissies: commissie van de "jungschützen", commissie financiën, pers, reglementencommissie, commissie traditie en geschiedenis en de vendelcommissie. Het bestuur kan zich in juridische kwesties laten bijstaan door een raad van tot de rechterlijk macht toegelaten juristen. De bond kent verschillende evenementen: in mei de bondskoningsdag, in september het bondskoningschieten, eind september/begin oktober de bondsdag voor de jungschützen en in november bondsopleidingsdag voor bestuursleden. Ook bestaan er bondsschietwedstrijden voor het sportschieten. Kortom een actieve bond, waarmee steeds meer Noordbrabantse gildebreeders kennis hebben gemaakt door de verschillende Europese schuttersdagen, georganiseerd door de Europese gemeenschap van historische schuttersgilden.

Enthousiaste gildebreeders en -zusters uit Muschede (D) juichen het Sint-Martinusgilde uit Luijkgestel toe, Medebach, 1994.

Gildencongres 1995 gaat niet door!

Het tweejaarlijks gildencongres in het oud-hertogdom Brabant wordt bij toerbeurt georganiseerd onder auspiciën van respectievelijk de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, de Hoge Gilderaad der (Vlaamse) Kempen en de Hoge Gilderaad van (Vlaams) Brabant. Daartoe is een inter-federatieve commissie ingesteld met vertegenwoordiging uit de drie federaties. De dag-organisatie is zomogelijk in handen van het plaatselijke gilde. Zo werd in 1991 het congres te Bergen op Zoom georganiseerd door het plaatselijke Sint-Sebastiaangilde en in 1993 door het Sint-Sebastiaansgilde te Hoogstraten. De organisatie van het congres te Brussel was dit jaar in handen van de Hoge Gilderaad van Brabant. Op 23 oktober 1993 reeds, werd daartoe de aanzet gegeven in een interfederatief overleg inzake thema en dag-organisatie. De opperhoofdman van de Hoge Gilderaad van Brabant, André Van Rompuy, zou de kar trekken en de voortgang regelen. Alles leek in kannen en kruiken. De belangstelling der gilden was geweldig; het aantal deelnemers beliep zo'n 700 personen, verdeeld over congresgangers en het rondleidingsprogramma. Medio januari dit jaar ontving het federatie-secretariaat de mededeling dat André Van Rompuy "ontslag" had genomen als opperhoofdman van de hoge gilderaad. Op de telefonische vraag aan het secretariaat wie de organisatie van het congres van hem zou overnemen, was het antwoord, dat het bestuur van de Hoge Gilderaad geen kans zag de organisatie voort te zetten en derhalve het congres geen door-gang kon laten vinden. Alle ingeschreven gilden zouden hiervan op de hoogte worden gebracht.

Het is teleurstellend dat de organisatiestructuur in de hoge gilderaad niet in staat is gebleken het uittreden van één sleutelpersoon op te vangen. De interfederatieve commissie heeft geen signalen ontvangen van de dreigende situatie en is niet in de onverwachte besluitvorm gekend. Redressie van de organisatie is op korte termijn niet meer mogelijk, zodat alle enthousiaste inschrijvers het niet doorgaan van het congres lijdelijk moeten aanvaarden.

Het volgende congres zou in 1997 plaatsvinden te Goirle - de bakermat van dit culturele evenement - georganiseerd door het Sint-Mauritiusgilde. De interfederatieve commissie zal zich over de situatie beraden. wellicht is het mogelijk en wenselijk de organisatie eerder op te starten en het congres in 1996 te laten plaatsvinden.

Toekomstige gildedagen

De agenda van gildedagen voor 1996 luidt voorzover bekend:
 19 mei Vrij gildefeest te Liempde bij het Sint-Antoniusgilde
 2 juni Kringdag te Vlijmen bij het Sint-Barbaragilde
 2 juni Kringdag te Bakel bij het Sint-Willibrordusgilde
 2 juni Kringdag te Tilburg bij het Sint-Dionysiusgilde
 31 aug.- 1 sept.: Europees Schutterstreffen te Haaksbergen

Agenda 1997 voorzover bekend:

1 juni Kringdag te Dinther bij het Sint-Barbaragilde
 24 aug. Vrij gildefeest bij het Sint-Willebrordusgilde

Agenda 1998 voorzover bekend:

6 sept. Vrij gildefeest te Vught bij het Sint-Catharinagilde

Voorkom samenvallen gildedagen

Omdat er in 1996 weer drie kringdagen samenvallen, hetgeen extra organisatorische problemen met zich brengt met betrekking tot het aanzoeken van juryleden, wordt er op aangedrongen samenvallen te voorkomen.

Gilde-overheden, houdt hier alstublieft rekening mee, als u een gildefeest wilt organiseren!

Verzamelande gildebroeders

Er zijn veel gildebroeders, die naast hun gewone gildebroederschap ook nog van alles verzamelen rondom het thema schuttersgilden. Op de hoofdlieëndag 1995 zal er gelegenheid zijn deze privé-verzamelingen eens te tonen. Verzamelaars, jullie worden opgeroepen mee te doen. Houdt er al rekening mee: 14 oktober 60 jaar Noordbrabantse Federatie van schuttersgilden. ■

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Geslaagd koningschieten

Op kermismaandag (26 september) werd bij het Sint-Willibrordusgilde Casteren het driejaarlijkse koningschieten gehouden. Al vroeg in de morgen kwamen de gildebroeders bijeen in gildehuis café "Den Bels". Vandaar trok het gilde naar de hoofdman, om hem "te verzoeken om een nieuwe koning." Daarna werd de regerende koning, Arnoud van der Aalst, afgehaald. Gezamenlijk trok men naar het schietterrein. Nadat de koning zijn mantel onder de schutsboom had gehangen, kon er geloot worden. Burgemeester Grem en pastoor Van Kemenade hebben de boom "gevruid". Er werd door zeven gildebroeders naar de titel gedongen. Bij het 143ste schot slaagde Antoon Teurlings erin de laatste resten van de vogel naar beneden te halen. Na het wassen van de handen en het afleggen van de eed van trouw, kon Antoon zich koning van het gilde noemen. Dit voor de derde maal tijdens zijn gildelidmaatschap. Na afloop was er een gezellig samenzijn in het gildehuis, waarbij natuurlijk ook de koningin in de hulde werd betrokken.

Anton Teurlings

Uitslag loterij

In plaats van het traditionele liefdadigheidsfestijn, er zijn er immers 26 gehouden, is door de aangesloten gilden van de Kring van Schuttersgilden "Het kwartier van Oirschot" een grote loterij georganiseerd.

De netto-opbrengst bedroeg maar liefst f 3320,-. Deze is inmiddels aan verschillende instellingen beschikbaar gesteld.

De uitslag van de loterij luidt als volgt;

100-733-822-1203-2099-2179-2251-2769-3872-4006-4190.

De prijswinnaars zijn al op de hoogte gesteld.

Vendelconcertato's in Oirschot

Tijdens de Culturele Dag op 18 september en bij de afsluiting van de viering van het 50 jarige bevrijdingsfeest op 25 oktober 1994 hebben de Oirschotse Broederschap van O.L.-Vrouwe en het Sint-Joris-Gilde samen met Harmonie Arti et Amicitiae het vendelconcertato opgevoerd. Het vendelconcertato is een speciaal gecomponeerd muziekstuk voor vendeliers en orkest. Freek Schorer, die jarenlang dirigent was van de Philips' harmonie, schreef dit concert uit eerbied voor de Brabantse gilden. In de zomer van 1985 ging dit vendelconcertato, tijdens het 50 jarig jubileum van Kring Peelland, in Lieshout in première.

Het is niet alledaags, dat er een muziekwerk wordt geschreven voor vendeliers en orkest. Elke uitvoering mag dan ook als een bijzondere gebeurtenis worden beschouwd. De muziek is van een hoog niveau en werd speciaal gearrangeerd door de dirigent van de Oirschotse harmonie, Hans van der Velden. De choreografie was in handen van Harrie van Nunen. Hij nam ook het initiatief tot dit vendelconcertato. Maandenlange repetities van de vendeliers gingen aan het concert vooraf. Door de toonzetting van het "Entrata", het eerste deel, wordt de eerbied en het respect van de componist ook voor de toehoorder tastbaar. Het tweede deel, "Partisan" genaamd, tracht de weerbaarheid van de gilden te symboliseren. Het verzet tegen onrecht en onderdrukking, ook uit het recente verleden, is duidelijk voelbaar met Slavische klanken. Het ietwat strakke militaire ritme wijst op de marinier in Schorer. Het derde gedeelte, "Meditation", werd al tijdens de eerste repetities door de musici en vendeliers als het meest indringende deel ervaren. Terwijl de vendels nijgen wordt een prachtige trompetsolo en een imposante slagwerksolo gespeeld. Meditation doet je melancholiek de gestreden strijd overpeinzen. Het doet je denken aan hen die dierbaar waren en heengingen. In het vierde en laatste deel wordt het echt een feest. "Gigue" is vrolijk en blij. Verdriet maakt plaats voor blijdschap en was wel heel toepasselijk bij de bevrijdingsfeesten. Dit deel werd dan ook voor de aanwezige Schotse bevrijders twee keer opgevoerd. Hebben de vendeliers tijdens de eerste drie delen hun vendels gelijk en synchroon gezwaaid, bij dit feest zwaaien zij hun vendels individueel en genieten van het vrije spel van het vendelzwaaien. Tussen de vier delen roeren de tamboers hun sonore gildetrommen. Bij de afsluiting staan de vendeliers in V-vorm met hun vendel boven het hoofd om de victorie tot uitdrukking te brengen. Het waren prachtige uitvoeringen, die alom waardering oogstten. Laten we hopen dat het niet de laatste uitvoering was.

Niet alledaagse, indrukwekkende opvoering.

Oranjemarkt

Op zaterdag 29 april organiseert het Sint-Sebastiaansgilde uit Oirschot voor de eerste keer een gezellige voorjaarsbloemen- en plantenmarkt onder de naam "Oranjemarkt Oirschot". Het idee om deze markt te organiseren kwam in eerste instantie van hoofdman Toon van Overdijk. Een van de belangrijkste redenen om deze markt te organiseren is, ja U raad het al, het zorgen van meer financiële armslag voor rentmeester Toon van der Aa, zeker gezien het feit dat het gilde binnen afzienbare tijd haar gildetuin aan de Oerschoren zal moeten prijs-

geven en een nieuwe gildetuin zal moeten verwerven. Daarnaast, en dat is een bijna net zo belangrijke beweegreden, wil het Sint-Sebastiaansgilde uit Oirschot zich naar buiten uit manifesteren, in de gezellige sfeer die binnen het gilde heerst. Menig gildebroeder die ons gilde kent zal dit kunnen beamen. De markt zal gehouden worden op het marktplein waar in 1993 ook de massale opmars van het liefdadigheidsfestijn, georganiseerd door het gilde Sancta-Barbara, plaatsvond. Behalve de verkoop van voorjaarsbloemen en -planten zullen er die dag tal van andere gezellige activiteiten voor jong en oud op de markt plaatsvinden. Zo staat er de gehele dag een kiosk op de markt waar een aantal muziekgezelschappen hun kunnen ten gehore zullen brengen. Voor de jeugd zijn er clowns-voorstellingen en de kinderen kunnen zich laten schminken. Aan de biercarroussel zal het ongetwijfeld een gezellig toeven zijn voor gildebroeders en -zusters, kortom, een gebeurtenis om niet te missen. De markt duurt van 10.00 tot 17.30 uur.

Zilveren rad van Sint Catrien

Op 2 en 9 april zullen de verschietingen om het zilveren rad van Sint Catrien worden gehouden door het Sint-Catharina-gilde Moergestel. Inlichtingen: H. van Haaren, tel. 04243-1420 of 04243-1341.

Kempenland

Bezoek aan Dobris in Tjechië.

Op uitnodiging van de Stichting Vriendschapsband Mierlo-Dobris heeft het gilde van Sint-Sebastiaan te Mierlo tesamen met de jeugdharmone deelgenomen aan de opening van de tentoonstelling 'Mierlo vroeger en nu' in het Kulturhuis te Dobris. Op zaterdagmorgen 15 oktober werd om half zeven de heenreis aanvaard, nadat men door de gildezusters uitgeleide was gedaan. Een reis van circa veertien uren met enkele tussenstops om de benen eens goed te kunnen strekken. De stemming zat er goed in en onderweg kreeg ieder van buro Bergenhof goede uitleg wat allemaal wel en niet mogelijk was. Om acht uur werd Dobris bereikt, waar we werden ondergebracht in een sporthotel. Na goed gegeten en gezellig wat gedronken te hebben was iedereen zo moe dat er geslapen moest worden. Zondag 16 oktober vroeg uit de veren, want de H.Eucharistieviering moest opgeluisterd worden. Na de mis volgde een rondleiding door Dobris en werden bij het beeld van Sint-Sebastiaan groepsfoto's gemaakt. Sint-Sebastiaan heeft Dobris van de ondergang gered door een grote brand tot stilstand te brengen. 's Middags ging het gilde, na de eed van trouw te hebben afgelegd aan de Mierlose burgemeester de heer J.P. Berkhout, onder tromgeroffel het kulturhuis binnen, vergezeld door de dames en heren genodigden. Paul Vogels viel de eer te beurt om in het Engels uiteen te zetten wat de betekenis van het gilde is. De officiële openingshandeling werd verricht door de heer Jan Hajek. Na een gezellig samen-

Belangstelling voor gilde in Dobris.

zijn met een natje en een droogje werd een bezoek gebracht aan het pas geopende bejaardentehuis. Daar was veel waardering voor het optreden van zowel de jeugdharmonie als van het gilde. Na een vrije avond in Praag, werd keurig op tijd naar bed gegaan. Maandag 17 oktober weer vroeg op. Om negen uur weer met de bus naar Praag.

Onder professionele begeleiding werd Praag door cultuurogen bekeken. Het gilde liep hierbij in vol ornaat. 's Middags om half vijf mocht het gilde een vendeldemonstratie geven op het mooiste plein van Praag "Het oude stadsplein". Alle gildebroeders werden wereldwijd gefotografeerd. Van Japan tot in Zuid-Amerika toe. Het was een bijzondere belevenis. 's Avonds was er een afscheidsfeest in het Kulturhuis, dat zeer geslaagd genoemd mag worden. Dinsdagmorgen 18 oktober werd om zeven uur de thuisreis weer aanvaard, om 's avonds om tien uur weer in Mierlo aan te komen. De gildeszusters waren natuurlijk weer allemaal aanwezig. Het waren vermoeiende, maar mooie dagen. Niemand had deze trip willen missen.

Sint-Martinusgilde Tongelre wint

Na veel bestuurlijk overleg en in samenspraak met het Sint-Jansgilde Soerendonk kon aan het einde van de algemene najaarsvergadering op 28 november de winnaar bekend gemaakt worden van de koninklijke ereprijs, die was uitgelooft tijdens de kringgildedag te Soerendonk op 5 juni bij de toekenning van de koninklijke erepenning aan het toen jubilerende Sint-Jansgilde van Soerendonk. De prijspenning was bedoeld voor het gilde "dat op de wedstrijd dag het hoogste aantal punten behaald had", aldus "het koninklijk besluit". Omdat Kring Kempenland geen algemeen klassement kent waaruit een 'beste' gilde afgeleid kan worden, kon de prijspenning tijdens de kringgildedag niet uitgereikt worden en achtten het kringbestuur en het Sint-Jansgilde de algemene najaarsvergadering de beste gelegenheid daartoe. Burgemeester Mevr. A. de Jong-Craje was voor deze gelegenheid speciaal uit Maarheeze, waartoe Soerendonk behoort, gekomen om uitvoering te geven van het koninklijk besluit en de koninklijke prijspenning te overhandigen aan gildebroeder J. Schrurs, hoofdman van het Sint-Martinusgilde Tongelre. Voordat zij tot overhandiging van de penning overging kon zij niet nalaten op te merken: "Wat heb ik jullie aangedaan om dit uit te zoeken; het was zo goed bedoeld. Het is een verrassings-element geworden met grote gevolgen. Voor de toekomst kan ik u de raad meegeven 'bezint eer ge begint'. Het toekennen van de prijs achteraf is genomen op een overwogen manier. Verder denk ik met veel plezier terug aan deze gildedag. Ik dank u allen en wens u een goede toekomst. "Naast de prijspenning heeft het Sint-Jansgilde besloten om aan de tweede tot en met de vierde plaats in het 'algemene klassement' een extra zilveren prijschild te schenken. De winnaars van deze extra prijzenschilden zijn: tweede plaats, Sint-Annagilde Riethoven, derde plaats: Sint-Jorisgilde Zesgehuchten en de vierde plaats: Sint-Jorisgilde Budel.

Mevr. A. de Jong-Craje heeft zojuist de prijspenning aan J. Schrurs overhandigd.

Brabant Kruis

In 1994 is voor de twintigste keer gestreden om Het Brabant Kruis, een schietwedstrijd met de kruisboog over diverse ronden (zondagen). Op de eerste twee zondagen in oktober meldden zich 120 schutters op het schietterrein achter de Gennepermolen in Eindhoven. Hierbij waren ook verschillende nieuwe schutters uit Kring Maasland. Na drie zondagen van kampen bleven er zes schutters over, die uit moesten maken wie de beste schutter wezen mocht. Na enkele kampronden bleek Jan Huybers van het Sint-Jorisgilde Stratum over de sterkste zenuwen te beschikken en won voor de tweede maal het begeerde Brabant Kruis. Bij de veteranen bleek Guus Creusen van het Sint-Catharinagilde Moergestel de enige te zijn met 59 treffers en won daarmee het zilveren schild. Voor 1995 zijn de wedstrijddata vastgesteld op 29 oktober en 5-12-19 november. Schutters leg vast die data!

Boekenbezit Stichting voor Outer en Heerd

Na maanden van intensief werken is de inventarisatie afgerond van het boekenbezit van de Stichting voor Outer en Heerd. Op 12 november werd door T. Vaessen, bestuurslid van deze stichting, deze inventarisatie ter handgesteld aan de heer mr. A. Spijkers, archivaris van genoemd archief, met het verzoek te bezien of het voor het archief interessant is, dit boekenbezit in langdurig bruikleen op te nemen. Begin januari ontving T. Vaessen positief bericht en op 24 januari hebben de eerste oriënterende gesprekken plaats gevonden over de condities, waaronder de collectie in bruikleen overgedragen zal worden. Nadat de boeken zijn overgedragen aan het archief is het de intentie van de stichting om in 1995 een catalogus uit te geven over het totale bezit. Deze catalogus zal aan die gilden, die een bijdrage aan de stichting gegeven hebben kosteloos beschikbaar gesteld worden. Wij houden u op de hoogte.

Zestig jaar Broederschap

Op zaterdag 19 januari 1935 had te Eindhoven in café "De Korenbeurs" aan de Markt de oprichtingsvergadering plaats van de R.K. Gildebond, onze huidige Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland. Hebben wij in 1985 het vijftigjarig jubileum groots gevierd met onder andere de uitgave van het jubileumboek 'Daor hedde de Guld' en een ontvangst in het Museum Kempenland; ook het zestigjarig bestaan wil men niet ongemerkt voorbij laten gaan. Een commissie van het kringbestuur is intensief bezig met de voorbereidingen van de viering op zaterdag 16 september te Waalre. Reserveer deze datum maar vast! Het hoofdelement van de viering omvat naast de gildemis en feestrede van onze kringvoorzitter, een koffietafel en symposium over de gilden in Kempenland in het verleden en in de toekomst. Enige sprekers hebben reeds toegezegd aan dit symposium hun medewerking te verlenen. Medio februari zullen de gilden de uitnodiging ontvangen met intekenformulier.

Afscheid met weemoed en plezier

Bijna driekwart van de leden van het gilde St. Joris en St. Barbara Maarheeze had zich op 21 januari vrijgemaakt om afscheid te nemen van de oude schutsboom. Deze boom, 15 jaar geleden opgericht in de bossen langs de Hugterweg, was overbodig geworden na de installatie van de schietmast met kogelvanger. De nieuwe stalen mast is opgezet naast het nieuwe onderkomen van het gilde in het gemeentelijke sportpark. Door dragers in echte 'kraaiepakken', compleet met hoge hoed, werd een gedeelte van de in stukken gezaagde boom, in optocht door de straten gevoerd. Het werd een gezellige middag bij dit afscheid, al werd er soms met weemoed stilgestaan bij de vele heerlijke uren, die bij de oude boom in het bos werden doorgebracht. De tekst van het uitgegeven gedachtenisprentje spreekt hierover Brabants boekdelen: "Paol... Wi stonde vanmiddag vur de leste kier onder och. En toen ich noggus nao boove keek daagt ich, wa duun wi och

toch èn. Gi wast'ur altied, willie ni, en gi stond och altied vur os klaor. Gi stond zoe as 'nu paol moet staon, rechtop, mè dè tûpke moi umhog. Bekant vieftien jaor hedde os gelul en gezeiver èngehuurd en now eest gedaon. En dao is wa afgezeiverd beej och. Doa zien hël wa leuges verteld. Mer èrluk is èrluk, aaf en tow was ut och waor. Hallef Mares hit op och gemikt en hallef Mares hit och gemeest. En widde nog van dieje kier? En van toen? En wao keek Mares nao uut mè de kermes? Nao de paol!!!! En ze dachte mer èn ieën ding op dinsdigmurge mè de kermes. As ut mer druug blijft. Os kas weer dur dan och nog mè gespekt. De pilskes gingen ur dan goe in. En as zu wa gedronke han'krege zu hunger. Broodjes en haardgekookte eier zien ur beej och hiel veul geaete. Tjè, beste paol, dao is wa afgelache beej och! Mèr tis vuurbeej, ich kan ur wel een boek van schrieve, mer dè duu ich ni. Paol, dè gi bedankt ziet, dè widde.
De paol is doeed. Lève de paol."

Peelland

Optrekdag grûjn skut Gimmert, "un skôn fist"

Dat was de slotconclusie op de zondagmiddag na de optrekdag, toen met het opbergen van de vendels een einde was gekomen aan de uitgebreide patroonsviering van het Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan in Gemert. De dag begon met de voorbereidings"comparissie" op Driekonin-gendag. Met aansluitend het aanzeggen door de tamboers en het "verzûjken" door gildebreders, de viering van Sint-

Enrico van den Elsen is juist geïnstalleerd tot nieuwe deken.

Antoniusdag in het kerkdorp de Mortel, de belvaanavond voor de voldoening van de schulden, de optrek- en teerdag en de offermis met daarna de doop van Lydia Penninx, dochter van gildebreders Gehoon Penninx, tot besluit. Veel activiteiten kort achter elkaar, waarvan de een weer een stimulans vormde voor de volgende. Verrassend was de kandidaatstelling voor de nieuwe deken. Want terwijl aller oog op een ander gericht was, kon de keuze van de 23-jarige Enrico van den Elsen uit Handel in alle rust worden voorbereid. Zijn keuze en de opvolgende installatie in de Mariawijk, met aansluitend de vijf kilometer lange tocht naar het gildhuis, waren een genoegen. En dat temeer, omdat de voorspelde storm en regen uitbleven tot het moment waarop de laatste van de dertig tractaties voor de nieuwe deken en het gilde genuttigd werd. De bede om droog weer aan Sint Antonius was vervuld. De Gemertse burgemeester Mr. J. van Maasackers vroeg tijdens de erewijn in het gemeentehuis de hulp van het gilde om zonodig op te trekken naar Den Haag als daar op het gebied van de herindeling andere beslissingen zouden worden genomen als de landelijke gemeenten voor gewenst houden. Het is dan ook een terugkeer naar de tijd van weleer toen gilden ook opkwamen voor de belangen van de plaatselijke gemeenschap. Het gilde is er toe bereid. Al zullen wellicht de

gilden uit de op te heffen gemeenten daaraan niet meewerken! De lange optrek- en teerdag, al vroeg begonnen met het kapi-teinsontbijt bij Jan van den Berg in Esdonk, de daaropvolgende gildemis in de Sint-Janskerk, de vendelgroeten aan pastores, burgemeester en eredeken, leidde met de installatie van de nieuwe deken tot een geanimeerde maaltijd en gilde-avond.

De eer aan zich houden

Het eerbiedwaardige Gemertse Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan trok op naar de kerk voor een gildemis en eerde daarna de parochiegeestelijkheid met een vendelgroet. Acht vendeliers zwaaiden begeesterd hun vendel voor God, koningin en vaderland. Tot een van hen een krakend geluid hoort ter hoogte van zijn kruis. Hij moest verder vendelen, maar zijn concentratie was niet meer zo groot. Hij voelde de wind al op zijn blote vel. En toen wist hij zeker dat zijn toege-nomen lichaamsomvang te veel was voor het textiel van zijn broek. Bezig om eer te bewijzen aan de geestelijke overheid, was hij in dubio of hij niet beter zijn eigen eer kon bewaren door op te houden. Hij stond in de laatste rij, dicht bij de toeschouwende gildezusters. Aller applaus, bedoeld als dank voor de vendelgroet, was een teken van verlossing voor hem. Bij de burgemeester stond hij veilig met zijn rug tegen de raad-huismuur. Gildebreders zijn verplicht elkaar te helpen en daarom was er gauw een vervangende, zij het wat oude, broek voor hem beschikbaar. Zonder vrees kon hij bij de volgende keren het vendel weer frank en vrij zwaaien, niet gehandicapt door aantasting van zijn eer.

Er gekleurd op staan. Echt voor schut staan.

Een gilde met groen als hoofdkleur houdt de jaarlijkse teerdag. Als de gildebreders en -zusters al aan tafel zijn gegaan, komen twee introducéés binnen. De dame is gekleed in een zwart ensemble en de heer draagt een vuurrood jasje met een nog feller rood gekleurde stropdas. Het zijn kennelijk vreemden in dit groene Jeruzalem. De gesprekken verstommen en alle blikken richten zich naar de binnen-komers, die door de hele zaal langs de volle tafels moeten lopen om aan het einde van de zaal een plaats te vinden. Je voelt, dat iedereen denkt "dat is niet mogelijk". Beleefdheids-halve wordt gezwegen. Aan minstens één tafel wordt het verhaal van de bruiloftsmaaltijd in het evangelie aangehaald. Daar droeg een der gasten geen bruiloftskleed. Hij werd op bevel van de heer door knechten naar buiten geworpen, waar geweest was en geknars der tanden. De vraag is of in dit geval de heer van het gilde opdracht aan zijn knechten zou geven en de betrokkene op zijn minst laat wijzen op de onverenigbaar-heid van rood in deze in hart en nieren en zelfs in uiterlijk sterk groen gekleurde omgeving. Dan staat de gildekoning op, gaat op de man af en spreekt de zware woorden uit: "Dè kunde gai hier zo niet maake mée dè rooi jeske, gai moes ut mar oitdoën. Ik mééjn dè te kanne zegge umdè ik kunning béén." En zo gebeurde het, dat de gast zijn rode jas aan de kapstok hing en zich later op de avond ook nog van de stropdas ontdeed. Uiteindelijk had de goede zaak gezegevierd. De oplossing was in een broederlijke sfeer gevonden. Tot het tijdstip van vertrek uit de zaal bleef de betrokkene er op aangekeken worden. Weinigen hebben overigens gezien, dat hij toen toch weer het ... jasje aantrok, alvorens naar buiten te gaan! Wellicht had hij geluk gehad, dat het intussen niet groen geverfd was!

Gildezilver terug in 't Hout

Binnen het gilde is het gildezilver niet meer weg te denken. Bij het gilde Sint Antonius Abt in Mierlo-Hout heeft men het bijna een kwart eeuw zonder keizerschild moeten doen. Op 8 september 1962 werd voor het eerst sinds 1451 een keizer geïnstalleerd. De gelukkige Jan van de Konijnenberg kreeg, als keizer en hoofdman, een keizerschild aangeboden. Tot aan diens overlijden in 1970 zou hij het kostbare kleinood, vervaardigd door de firma van de Brand aan de Hortsedijk,

dragen. Daarna werd Jan van der Putten automatisch keizer omdat hij vanaf 1966 de titel "Prins met recht van opvolging" voerde. Helaas was het keizerschap van de voortreffelijke schutter (kreeg in 1966 in Voerendaal zelfs de titel internationaal koning) van korte duur. Hij overleed op 25 juni 1971. Vanaf dat moment was het gilde een kostbaar teken van waardigheid kwijt. Ondanks vele naspeuringen bleef het schild verborgen. Op 15 januari 1994, ontmoetten Tonnie Vaessen en Hubert Engelen elkaar in het Belgische Maaseik. Vaessen, hoofdman van het gilde Sint Martinus uit Waalre en Engelen, hoofdman van het Sint-Jorisgilde uit Deurne, zijn lid van de federatiecommissie S.A.T. Tonnie Vaessen was op het spoor gekomen van een Houts' keizersschild bij een gildebroeder in België. Rob Wibier had het schild van een zoon van mevrouw van Gessel gekregen. Met haar toestemming had deze het idee geopperd het schild terug te schenken. Mevrouw van Gessel kreeg het schild destijds na de dood van haar zus Francien van der Putten. Tijdens de viering van de jaarlijkse patroonsdag heeft de huidige keizer Jan Vermeulen het schild in ontvangst mogen nemen. Piet Baeken trad daarbij op als plaatsvervanger voor de verhinderde zuiderbuur Rob Wibier. Het gilde draagt zorg voor een ereplaats van het schild in haar zilvercollectie.

Feestelijkheden

Op zaterdag 22 april viert het gilde Sint Joris in Someren haar 525-jarig bestaan. Tijdens de feestelijkheden zullen de gildebroeders zich voor het eerst presenteren in de nieuwe uniformen. Een uniformenfonds heeft door diverse acties het nodige geld hiervoor bijeen gebracht. Ook zal op de feestdag het standaardvaandel worden getoond. Het vaandel dateert uit het jaar 1859 en is opnieuw gerestaureerd en geconserveerd. De restauratie is tot stand gekomen door de steun van het Anjerfonds en enkele gulle gildebroeders.

Gilde Sint Joris in 1994 nog in oud uniform.

Geënimeerde jaarvergadering

Het Peeldorp Vlierden vormde op zaterdag 11 februari het décor voor de algemene jaarvergadering van de kring Peeland. Het plaatselijke gilde Sint Willibrordus fungeerde als gastheer. Voorafgaand aan de jaarvergadering in zaal Thijssen werden in de parochiekerk tijdens de eucharistieviering de overleden leden van de Peellandse gilden herdacht. Naast de gebruikelijke jaarverslagen van de secretaris en de penningmeester deden de verschillende commissies in het kort verslag van hun werkzaamheden in 1994. Enige bezorgdheid werd uitgesproken over de stijgende kosten van de onderscheidingen. Duidelijk werd dat er niet getornd wordt aan de onderscheidingen zelf. Peter van Otterdijk van het organiserende gilde keek terug op de geslaagde Kringgildefeesten in Vlierden. Alle schoonheidsfoutjes zullen in een draaiboek voor volgende gildedagen glad gestreken worden. Kringvoorzitter Ferd van Thiel mocht vervolgens de zaal verlaten toen de bestuursverkiezing aan bod kwam. De kringvoorzitter werd in zijn functie voor een periode van drie jaar herkozen. Eveneens herkozen werden de aftredende bestuursleden Jo van de Ven en Jos van de Heuvel. Ook werd de Gildetrom onder de aandacht gebracht, wat hopelijk ook nieuwe abon-

nementen oplevert. Na de rondvraag en de sluiting schoven de aanwezigen aan voor de koffietafel. Daarna keerden de gildebroeders en zusters huiswaarts om het lijvige, goed verzorgde, jaarverslag van de secretaris door te lezen.

Maasland

Bernheze

Op 1 januari 1994 was de samenvoeging van de gemeenten Heesch, Heeswijk-Dinther en Nistelrode een feit. In de eerstvolgende raadsvergadering werd reeds beslist als nieuwe naam Bernheze te gaan gebruiken. In sportzaal 't Vijfeiken te Heesch was op zaterdag 28 januari 1995 de officiële onthulling van Bernheze. Rond tien uur was de ontvangst waarna een welkomstwoord werd gesproken door burgemeester mevrouw J. van Gorp. Zij blikte terug op de ontstaansgeschiedenis van Bernheze. Samen met gedeputeerde L. v. Nistelrooij onthulde zij het wapen, de ambtsketen en de vlag van de nieuwe gemeente. De nestor van de gemeenteraad J. Hermes, hield een toespraak op rijm en gaf de burgemeester een voorzittershamer. Drs. H. Buijks gaf een toelichting op de gemeentenaam, het gemeentewapen en de gemeentevlag. Voorzitter I. Keijzer van het streekgewest sprak ook nog een woordje. Het fotoboek Bernheze werd aangeboden en hieruit lazen de samenstellers voor en toonden zij enkele foto's.

Ton Vorstenbosch bood namens het gilde een houtsnijwerk aan. De verschillende muzikale intermezzo's van Henk Habraken, met kinderen uit Heeswijk, Loosbroek en Dinther, vielen goed in de smaak. De compositie en het vendelspel Bernheze werd opgevoerd door fanfare De Notenkrakers en het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch. Als afsluiting klonk het Wilhelmus. De burgemeester sprak een dankwoord en bracht een toast uit op Bernheze. De compositie Bernheze laat zich als volgt omschrijven. In het eerste deel is Brabant Were Di verwerkt. Het leven gaat rustig zijn gangetje. De vendeliers beelden het zaaien, groeien, oogsten en het binnenhalen uit. Daarna begeleiden de tamboers de vendeliers, die acrobatisch bezig zijn: de eerste tekens van verandering. Vervolgens gaat de muziek van rustig naar het protesteren van de mensen tegen de herindeling. De vendeliers tonen het leven van de mens door het laten draaien van de molen. Als intermezzo begeleiden de tamboers de vendeliers naar een andere plaats: men zal aan het andere moeten wennen. Als derde deel klinkt de muziek van "Toen Hertog Jan kwam varen." Hier spreekt de onrust en heftige discussie over de herindeling. De vendeliers symboliseren dat door tegen elkaar in te draaien. Dan weer een korte pauze terwijl de tamboers de nieuwe Stokkenmars ten gehore brengen. Tot slot treurige muziek: een zekere berusting van de bevolking. Langzaam vendelen, gevolgd door opjagende muziek en het geheel door elkaar vendelen, resulterend in eensgezinde muziek en een keurige formatie in de vorm van een T door de vendeliers.

Sint-Antoniusgilde Vorstenbosch in Heesche sporthal.

Kerstgeschenk met kerstgedicht

Gildebrouder Loek Vink van het Sint-Sebastiaangilde uit Oisterwijk schoot zich in 1994 tot koning. Hij kreeg met kerst van zijn vrouw en kinderen een fraaie dasspeld met een zilveren, opgelegd kroontje en een passend gedicht:

"Afgelopen jaar was zeer speciaal,
want wat gebeurde er toch allemaal?
De eer van koning viel jou ten deel,
en dat betekende voor jou heel veel.
Een zaak van traditie en ook van eer,
van vlaggen en trommels, de tijd van weleer.
De titel ook dit jaar weer erg gewild,
wordt bekroond met een zilveren schild.
Maar ook de koningsvogel op je borst,
die je draagt als een waardig vorst.
Een koning maar nog niet gekroond,
wordt door ons nog eens extra beloond.
Een klein kado voor een gewone man,
die van zilverdrager tot koning kwam.
En dat mag je blijven voor zeker drie jaren,
met steun van het gilde dat zich achter je zal scharen.
Nu, de kerstman vond het erg fijn,
om even bij een koningsVink op visite te zijn.
Veel plezier met je status als edelman,
en maak er drie ontzettend mooie jaren van."

Sint Hubertuskapel, voor rust en gebed

Zondag 11 september is de Sint-Hubertuskapel in Drunen voor het publiek geopend. De Drunense bouwkundige Tony Cales heeft de tekening van het bijzondere gebouwtje gemaakt. Een kleine bouwploueg bijgestaan door bouwcommissie Sint Hubertus is erin geslaagd in een half jaar tijd de

Voor rust en gebed.

kapel te realiseren. Het gebouwtje is verfraaid met een zevental door de Tilburgse kunstenaar mevrouw Gielen vervaardigde glas-in-loodramen. De Drunense kunstenaar Henk Mooij heeft de gedenksteen en het Sint-Hubertusbeeld gemaakt dat menselijkheid en vrede uitstraalt. De kapel is meer dan een sieraad in het landschap. Zij is een ruimte, in een heel mooie omgeving, waar mensen even op adem, even tot rust kunnen komen. In de glas-in-loodramen zijn onder andere prachtige fragmenten uitgebeeld uit het leven van Hubertus. Aan de wijding van de Sint-Hubertuskapel is een eucharistieviering in de Drunense Sint-Lambertuskerk voorafgegaan, gevolgd door een processie naar de kapel. Het Sint-Hubertusgilde hoopt dat de kapel voor velen uit de eigen parochiegemeenschap en daarbuiten een plaats is of wordt die "vrede" brengt.

Patroonheilige

Een plechtige gildemis ter ere van de patroonheilige Barbara en tot intentie van de overleden gildebrouders, was op zondag 11 december de opening van de feestdag ter ere van de gildeheilige van het Dintherse gilde. Maar liefst 54 gildebrouders haalden pastoor F. As en de gildebrouders L. v.d. Velden en A. Schoonen af voor de eucharistie. Deze viering werd opgeleust door het eigen gildekor met medewerking van organist J. Ketelaars. Twee aspirant-gildebrouders werden geïnstalleerd tot gildebrouder van het Sint-Barbaragilde.

Harry van Zutphen en Arno Vogels. Arno heeft als vendelier en goed kruisboogschutter al vele zilveren schildjes gewonnen voor het gilde. In café De Toren stond de koffie klaar met worstbroodjes, geschonken door gildebrouder Tinus Verhagen. De hoofdmans heette iedereen van harte welkom en feliciteerde de zojuist geïnstalleerde gildebrouders. Hij wenste hen veel geluk en broederschap binnen het gilde.

Bisschop Muskens in Elshout

Door de hoge ramen van de stijlvolle, zeventiende eeuwse kerk van Elshout valt zonlicht op het moment dat de in dit dorp geboren mgr. dr. Martinus Muskens de communie uitreikt tijdens de hoogmis op zondag 18 december. Op deze laatste zondag van de advent, drie weken na zijn wijding, is de nieuwe bisschop van Breda naar zijn geboortedorp gekomen om daar samen met de Elshoutenaren de eucharistie te vieren in de kerk waar hij in 1935 gedoopt is. Tal van familieleden van mgr. Muskens wonen de dienst bij, evenals het voltallige college van burgemeester en wethouders. En verder is de kerk gevuld met een groot aantal parochianen, gekomen om deze viering mee te maken met 'hun' bisschop die voor velen toch nog altijd Tiny is en dat ook zal blijven.

Mgr. Muskens is bij zijn aankomst in Elshout deze zondagmorgen opgewacht door de Onze Lieve Vrouwe Schuts, die hem door het dorp begeleidt naar de pastorie. Vervolgens trekt de Schuts onder tromgeroffel samen met de bisschop en de pastores M. van Osch en F. Sporen de kerk binnen. Aan het slot van zijn toespraak verklaart de bisschop dat deze ochtend al meer voor hem betekent dan dat hij verwacht had. "Is toch wat om zo hier weer in deze kerk te komen. Ik vind dit heel bijzonder en deze dag zal mij altijd bijblijven." Na de viering en de traditionele vendelgroet door de O.L.V. Schuts kon iedereen die dat wilde de nieuwe bisschop feliciteren in 't Rad. Een hoogtepunt op de receptie was de benoeming van mgr. Muskens tot schutshoofd van de Onze Lieve Vrouwe Schuts. Voor Elshout en ook voor de bisschop zelf, zoals hij meerdere malen liet blijken, een geweldige dag.

Bisschop Muskens.

Nieuw vaandel

Een nieuw vaandel en de schenking van een zilveren herinneringsschild vormden zondag 20 november de hoogtepunten van een viering van het gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand. Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar werd in de kerk van Sint Jans Onthoofding het nieuwe vaandel door pastoor G. Stegeman gewijd waarna het aan de aanwezigen getoond werd. Het vaandel vervangt het uit 1956 daterende geschilderde exemplaar. Dat vaandel vertoonde forse slijtageverschijnselen. "Ons nieuwe vaandel is geheel uit stof vervaardigd en met een beetje onderhoud moet dat misschien wel tweehonderd jaar meekunnen. Dit in tegenstelling tot een geschilderde uitvoering waar je op ongeveer 30 jaar mag rekenen," aldus een gildebrouder. Uniek is volgens hem dat het door de Vughtse E. van der Aa vervaardigde vaandel dubbelzijdig is. Op het vaandel staan naast de afbeelding van Sint Ambrosius ook de wapens van de gemeente Loon op Zand en van de beschermheer Ch. Verheijen. Laatstgenoemde herdacht ook dat hij die functie al 25 jaar vervult. Hij schonk het gilde daartoe een zilveren schildje met inscriptie.

Vijfhonderd jaar jong

500 Jaar geleden schonk ene Emont Dyrexsse Emonts een akker aan de broederschap der Glorieuolle Maagd Maria. De broederschap is heden ten dage nog steeds actief onder de naam Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde. Het Erpse gilde vierde dit jubileum, samen met de buurgilden en enige gilden uit Kring Maasland, op 25 november. De feestelijkheden begonnen met een heilige Mis in de Sint-Servatiuskerk, waarbij gildeheer pastoor Rombouts voorging. In deze viering waren de gildebroeders van de bevriende gilden nadrukkelijk aanwezig. Van enkele gilden was ook het hoofdvandiel in de

Al 500 jaar, maar nog steeds jong.

kerk. Na de mis, waarin werd stilgestaan bij de plaats en betekenis van het gilde binnen de Erpse gemeenschap, werd aangelegd bij zaal Van Haandel voor de receptie. Hier nam het gilde een serenade in ontvangst van Harmonie O.B.K. uit Erp. Tijdens de zeer goed bezochte receptie sprak de maandeken van het Sint Barbaragilde uit Ravenstein het jubilerende gilde toe en wenste het veel succes in de komende jaren. Naast de receptie hadden de gildebroeders en gildezusters een tentoonstelling over hun gilde ingericht. Zilver, attributen en alles wat met het gilde te maken had was bijeen gebracht. Ondermeer was de monstrans van de Sint-Servatiuskerk te zien. Deze monstrans is eind vorige eeuw vervaardigd van het gildezilver van de toen sluimerende Erpse schuttersgilden en symboliseerde de veerkracht van het gildewezen, dat zich niet heeft laten wegdrücken door het verloren gaan, en toch ook weer niet, van het gildezilver. De keurig opgezette tentoonstelling gaf een compleet beeld van wat het gilde is en doet en oogstte dan ook veel bewondering.

Land van Cuijk

Sint Antonius Abt gilde Blitterswijck 510 jaar.

Het voorbije jaar stond voor het Sint-Antoniusgilde in het teken van nogal wat lustrums. Dat het gilde de laatste jaren hard aan de weg timmert is binnen en buiten de kring wel bekend. Twintig jaar terug nog een gilde wat nogal anoniem actief was, maar sinds 1981 werd er weer koning geschoten. Het plaatsen van de Meiboom op 1 mei is een niet meer weg te denken activiteit. Dit symbool van nieuw leven is toepasselijk voor het gildewezen, want na een paar maanden van betrekkelijke rust bruist het weer van energie om alle verplichtingen ten opzichte van de kerkelijke en burgerlijke overheden te voldoen, waaronder broederschap, sport en spel het geheel zo'n mooie kleur geeft. Op vijf juni werd het jaarlijkse koningschieten gehouden. Met het 507de schot was dolgelukkige Frans Gooren de nieuwe koning en een geheel verbouwerde Gina de nieuwe koningin. Aan de druk bezochte receptie ging voor de eenentwintigste keer het traditionele bierkruien (vanaf de brouwerij in Arcen te voet naar Blitterswijck) vooraf; hetgeen volbracht werd door een tiental broeders en zusters in vol ornaat. Op 21 juni werd erelid mevrouw Verbaarschot-Reynen bekend als "tante Jet van de Maas" in het zonnetje gezet, in verband met haar tachtigste verjaardag. Voor dit heuglijke feit was zij enkele uurtjes over

gekomen vanuit het verpleeghuis te Venlo (waar zij sinds twee jaar vertoeft) naar haar vertrouwde omgeving (het veerhuis tevens gildehuis). Ze was zichtbaar ontroerd door de hulde met gilde-eer die haar ten deel viel. Ook de grote opkomst van de leden deed haar deugd.

Op de tentoonstelling -tijdens het koningschieten- van archiefmateriaal en de attributen, werden foto's ten toon gespreid die door bemiddeling van broeder M. Gooren ter beschikking werden gesteld. De foto's toonden aan dat er zich in het gemeente-archief van Venray een kadasterkaart bevindt van de "Heerlijkheid Blitterswijck" welke met de hand is getekend en het jaartal 1779 vermeldt. Op deze kaart is ook de schutsboom aangegeven die zich toendertijd in het dorp bevond. Deze kaart kwam naar boven bij recent archiefonderzoek door de plaatselijke journaliste Karin Agterbosch en haar vriend. De burgemeester beloofde de gilde-overheid dat hij zich in zou zetten om deze kaart naar Blitterswijck terug te brengen. Burgemeester J. Hahn van de gemeente Meerlo-Wanssum kreeg volop medewerking na het nodige gelobby in het Venrayse. De gemeente Venray zegde toe hieraan te zullen meewerken mits het Sint-Antoniusgilde deze wilde afhalen. Het was midden vakantietijd, maar vijftwintig gildebroeders en -zusters togen in vol ornaat naar Venray. Hier aangekomen werd men vergast op koffie en vlaai, aangeboden door de gemeente. Onder leud tromgeroffel werd de kaart door loco-burgemeester mevrouw de Loo-Hoppenrijs overhandigd aan een gildemeester J. Franssen onder toezien oog van burgemeester Joep Hahn. Deze kaart, die in september tijdelijk te bezichtigen was om de mede-inwoners van Blitterswijck kennis te laten maken met het verworvene, zal na restauratie een vaste plaats krijgen in het gemeentehuis van Meerlo zodat iedereen ze kan bezichtigen. Een goede zaak, natuurlijk vooral als men de grootte (2,20x1,15 meter) in acht neemt. Ook werden dit jaar schietwedstrijden in klein kringverband georganiseerd. Begonnen met de gilden Holthees en Blitterswijck besloot het gilde van Maashees het daarop volgende jaar toe te treden. Het jaar daarop gevolgd door de gilden van Geijsteren en Well. Doel van deze wedstrijden is om de onderlinge broederschap te verhogen of aan te halen. Het behoeft geen betoog dat dit gegeven telkenjare ruim aan de wensen voldoet. De belangstelling voor dit treffen, wat ieder seizoen over drie wedstrijden gaat, stemt tot tevredenheid. Ook de jeugd heeft hier ruim baan. Elk jaar zijn er prijzen te winnen op alle onderdelen op persoonlijke titel, ook op het onderdeel korps, waar gezonde rivaliteit te bespeuren valt. Dit jaar mocht het Sint-Antoniusgilde uit Well, na een spannende wedstrijdenreeks, de door een gildebroeder vervaardigde wisseltrofee in ontvangst nemen. Het gilde was met een deputatie aanwezig op het Europees schutterstreffen. Van vrijdag tot en met maandag was ze daar te gast. Vooral de broederschap, die hier zo groots tot uiting kwam, werd zeer positief bevonden.

Agathafeest

Jaarlijks viert het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint-Aechten schuttersgilde van Soest op of rond 5 februari de naamdag van zijn patrones sint Agatha. Dit jaar trok het gildekorps zondagmorgen in alle vroegte naar de boerderij van Gerard Kok om hem bij zijn afscheid als bestuurslid een hulde te brengen. Wat een grote verrassing voor hem was. Daarna trok men naar de Petrus en Pauluskerk, een van de vijf Soester parochiekerken,

Vendelgroet op kerkplein.

om daar in een plechtige eucharistieviering met gilde-eer de feestdag van Agatha te gedenken. Celebranten waren de pastores Alkemade en Houben, terwijl het parochieel koor gemengd koor Sint-Caecilia de gregoriaanse gezangen verzorgde. Na afloop werd de eed van trouw hernieuwd aan het kerkelijk gezag.

Vanaf het kerkplein trok het gildekorps met enkele honderden belangstellenden naar het gildehuis voor een gezellig samenzijn. De koffie stond klaar en voordat de eerste drank kon worden besteld werd nog eens officieel afscheid genomen van oud-bestuurslid Gerard Kok. Gerard als ook zijn vrouw Corrie werden in het zonnetje gezet en naast een grote bos bloemen werd hem een passend cadeau overhandigd als aandenken aan zijn 35-jarig bestuurslidmaatschap. Naast dit samenzijn was er in de kleine zaal van het gildehuis natuurlijk weer een tentoonstelling ingericht, ditmaal over de jaren '70 van het gilde. Naast foto- en archiefmateriaal waren ook diverse attributen en het zilver te bezichtigen. Gedurende de gehele middag mocht deze tentoonstelling zich weer in een enorme belangstelling verheugen. Voor degenen die de tentoonstelling elke keer in elkaar zetten een stimulans om volgend jaar weer een nieuwe periode te belichten.

Baronie en Markiezaat

Bij tweede vogel nieuwe koning

In 1994 werd op een dinsdagmiddag het Koningschieten gehouden bij het gilde van Sint Jan te Wernhout, dit gebeurde op een afgelegen weiland in Wernhout.

De bedoeling van het koningschieten is om een, op hoogte geplaatste houten vogel, naar beneden te schieten om aldus te bepalen wie de nieuwe koning van het gilde wordt. Loco-burgemeester Van de Kloot was aanwezig om het schietfeest officieel te openen, dit deed hij met een paar 'gerichte' schoten. Nadien kwam de hoofdman van het gilde, Jan Jochems. Nadat deze zijn schoten op de houten vogel had gelost, kwam de beurt aan de aftredende koning, Henk Jansen. Nadat ook keizer Toon de Beer enkele pogingen had ondernomen konden de overige gildebroeders gezamenlijk en met geweer hun kogels afvuren om de vogel zo snel mogelijk naar beneden te schieten. De regels zijn zo opgesteld dat als de vogel voor de eerste maal naar beneden valt, de mogelijkheid aanwezig is om het koningschap te weigeren, hier staat echter wel tegenover dat je de gildebroeders één vat bier moet verstrekken. Bij de tweede neerduzzelende vogel is de uitslag onherroepelijk en is de nieuwe koning bekend. De eerste maal dat de vogel naar beneden kwam, geschoten door Jan van de Broek, weigerde deze het koningschap en moest dus trakteren. De nieuwe koning van het Sint-Jangilde werd tenslotte Johan van Aert, deze mag zich dus voor vier jaar Koning noemen. Uitbundige felicitaties vielen hem ten deel, hem wacht vier jaar lang de zware taak om het gehele schietprogramma te organiseren. Bij ontstentenis van de hoofdman zal hij deze vervangen. Na de officiële huldiging rondom de boom (waarbij ook enkele gildebroeders van het Sint-Willibrordusgilde uit Klein Zundert aanwezig waren) werd de terugtocht ingezet naar "Schuttershof" voor een gezellige avond. ■

oud Nieuws XIX

(Berichten uit Meijerijse Courant
1890-1915)

LUYKSGESTEL

Sint-Martinusgilde (vervolg)

23 december 1899:

Bij het 25 jarige priesterfeest was dit gilde aanwezig en bood de jubilaris een cadeau aan.

21 juli 1904:

Er wordt aangekondigd dat dit gilde bij het bezoek van de Koningin aan Eindhoven aanwezig zal zijn.

14 september 1907:

Bij dit gilde had 10 en 11 september koning- en prijschieten plaats. De eerste dag veroverde Martens Rombouts het koningschap. De tweede dag waren er drie prijzen verschoten (+geen namen).

MAARHEEZE

Sint-Jorisgilde

Sint-Barbaragilde

1 juni 1895:

In Maarheeze jubileerde de heer Otterdijk als 25-jarig keizer van het Sint-Jorisgilde. Beide gilden haalden hem om 8 uur af, om naar de kerk te gaan. De verdere dag werd er nog wat doorgefeest. 's Avonds werd de keizer weer thuisgebracht.

11 juli 1896:

De kermisdagen zijn goed afgelopen "en deze bepalen zich meer tot het teeren der gilden van St. Joris en St. Barbara. Een oud gebruik heeft de kermis hier nog achtergelaten, en bestaat in een zoogenaamde nakermis voor de vrouwen. Elke vrouw of meisje, wier man of huisgenoot gildebroeder is, wordt op een namiddag in het schutslokaal onthaald op bier en 3 mastellen. En hoe het er dan toegaat, wanneer die luidjes zo wat in de muts beginnen te krijgen, behoeft niet verder verduidelijkt te worden, en zal de lezer gemakkelijk kunnen begrijpen.

7 september 1901:

De gilden van St. Joris en van St. Barbara liepen als derde mee in de optocht b.g.v. het zilveren jubileumfeest van burgemeester Schepens.

21 maart 1906:

De "Schutterijen" zijn bij de installatie van de nieuwe burgemeester aanwezig. (+Zijn hier de gilden bedoeld?)

5 juni 1913:

De gilden van St. Joris en St. Barbara lopen als achtste mee in de stoet b.g.v. de inwijding van de nieuwe kerk. ■

(wordt vervolgd.)

J. M. Oomen

WATERS Reeds 60 jaar makers
van vaandels, vendels
en andere gilde-
attributen

Joke Willigers,
Zand 33, 5721 SM Asten (Liessel) 04934-2568

RESTAURATIE-ATELIER DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 368355

van berkel b.v.

loodgieter
installateur

postbus 269, 5050 ag goirle, 013 - 34 24 45

NIEUWS MET NAMEN

Kwartier van Oirschot

Een nieuwe koning

Op dinsdag 27 september 1994 trok het Oirschotse Sint Sebastiaansgilde naar de gildetuin om uit te maken wie zich de komende twee jaar koning van het gilde mag noemen. Rond drie uur schoten de notabelen de boom los en kon de strijd beginnen. Na de eerste ronde bleven er zes kandidaten over, waaronder de oudkoning Jos Smetsers. Na een kampstrijd, waarbij Harrie van Zelst, die nooit schiet, opvallend lang overeind bleef, was het Jos de Croon, die zijn zenuwen het beste de baas bleef en deed wat hij zich had voorgenoemen. Hij werd koning.

Patroonsdag

Tijdens de viering van de patroonsdag op 24 januari werd door het gilde van Sint Sebastiaan Hilvarenbeek haar nieuwe deken-schrijver geïnstalleerd. Jan van Oort had deze functie 16 jaar lang met verve vervuld. Zijn hoofdman bracht dank en waardering over. In de aanstellingsvergadering werd Dré Michels met algemene stemmen als zijn opvolger gekozen. Ook konden twee nieuwe leden, Hans van Oort en Joop Verhoeven, met het afleggen van de eed van trouw worden geïnstalleerd.

Kempenland

Martien nam afscheid

Toen hij op 21 maart 1969 de functie van raadshoofdschiet overnam van W. van der Aalst, waren er binnen Kring Kempenland amper een tiental boogschutters. Nu, na 25 jaar, zijn er dat meer dan 120; gildebroeders van gilden die zowel met het geweer als kruisboog schieten niet meegeteld. Tevens heeft Martien Bazelmans het handboogschieten, een van de oudste wapens binnen de gilden, weten te bewaren en te behoeden, zodat dit onderdeel van het boogschieten niet verdwenen is. Martien wordt gekenmerkt door grote bescheidenheid en kwaliteit. Bescheidenheid die een gildebroeder past; aldus de kringvoorzitter in zijn lofredede. Martien heeft daarbij steeds oog gehad voor de zwakke gilden en gehandicapte deelnemers. In de afgelopen 25 jaar heeft Martien steeds de mensen bij elkaar weten te houden en heeft daarbij ook steeds achter de schutters gestaan. Zijn stimulans en bemoeienissen hebben dan ook bijgedragen dat het boogschieten is uit kunnen groeien

tot de huidige grote omvang binnen Kring Kempenland. De voorzitter dankte Martien Bazelmans voor het vele werk dat door hem verricht is en dankte hem tevens voor de grote verantwoordelijkheid die hij steeds heeft weten te dragen. De voorzitter besloot zijn toespraak met de mededeling dat het kringbestuur besloten had hem toe te kennen Het Gouden Medaillon van Verdiensten van Kring Kempenland en dat de Algemene Vergadering had ingestemd met het bestuursvoorstel hem toe te kennen de ere-titel van Ere-raadsheer, waarbij hem de daarbij behorende oorkonde werd uitgereikt, nadat de voorzitter Martien eerst de hem verleende onderscheiding opgespeld had. De aanwezige afgevaardigden van de gilden onderstreepten met een spontaan applaus de handelingen van de voorzitter; waarop een ontroerde Martien Bazelmans als antwoord had "Vijfentwintig jaar heb ik gedaan wat ik graag gedaan heb."

Martien Bazelmans

Verguld

Hij bekleedt geen bestuursfunctie; desondanks bij vele gildebroeders, vooral die het (zware)geweer hanteren, zeer goed bekend. Harrie van Dommelen, meer dan veertig jaren gildebroeder van het Sint-Catharinagilde Tongelre, werd ongeveer 25 jaar geleden (of langer) door de toenmalige raadshoofdschiet Janus van Breugel gevraagd voor de schietcommissie. In die hoedanigheid

Harrie van Dommelen

heeft Harrie aan de bakermat gestaan van de ontwikkeling van de schietsport en aan deze ontwikkeling vele steentjes bijgedragen. Zo was hij nauw betrokken bij de organisatie van het vijfde Europese Koningschieten in Eindhoven in 1982 rond de Catharinahof in Tongelre. Harrie is nog steeds een gewaardeerd deskundige, waarop nooit te vergeefs een beroep gedaan wordt. Reden voor het Kringbestuur om tijdens de kringgildedag te Soerendonk op 5 juni Harrie te huldigen voor zijn inzet en broederschap en hem te bedanken voor alles wat hij ten dienste van de kring en het geweeschieten in het bijzonder gedaan heeft. Tijdens de massale opmars, toen de

gildebroeders aangetreden stonden voor de vendelgroet, werd Harrie in het front van zijn vele vrienden gehuldigd en vereerd met het Zilveren Medaillon van Verdiensten van Kring Kempenland. Met luid applaus en tromgeroffel onderstreepten de deelnemers hun instemming met de toekenning en uitreiking van deze verdiende onderscheiding.

Gildefeest

Op 13 augustus zal het Sint-Catharinagilde Valkenswaard een gildefeest organiseren. Aanleiding vormt het gouden lidmaatschap van de gebroeders Jan en Tiny Smets. Beiden genieten grote populariteit binnen en buiten het Valkenswaardse gilde vanwege hun grote staat van dienst. Jan is sinds augustus weer koning. Hij droeg deze titel drie keer eerder. Hij heeft al sinds jaar en dag zitting in het bestuur. Tiny is sinds enkele jaren erelid. Hij schoot zich in 1980 koning. Hij was als vaandrig overheidslid en was ook zilverdrager. Het hele gilde houdt zich momenteel bezig met de gildefeestorganisatie. Men wil er mee tonen dat mensen die een halve eeuw deel uitmaken van een vereniging gekoesterd moeten worden. Ze mogen bij zo'n gelegenheid best eens in het licht gezet worden. Vrijwel alle uitgenodigde gilden, waaronder enkele buitenlandse gastgilden, hebben hun deelname toegezegd. Het gilde hoopt op een groot bezoekersaantal. Het zal te zijner tijd in de kerk (in de eigen Catharinakapel) enkele kaarsen ontsteken als bede om goed weer.

De jubilarissen Tiny (l) en Jan (r).

Nieuwe hoofdman

Tijdens de viering van de teerdag van de Sint-Antoniuschutterij Eeneind-Opwetten op zaterdag 14 januari, is Fried Kooijmans geïnstalleerd als nieuwe hoofdman. Fried nam tijdens een korte plechtigheid, de kapiteinspiek en -sikkel in ontvangst uit handen van hoofdman Henk Deelen, die na veertig(!) jaar terug wilde treden. De Sint-Antoniuschut kent de traditie dat de hoofdman wordt gekozen "voor het leven". Reeds vorig jaar had Henk de gilderaad gevraagd om hem van deze belofte te ontheffen en -in alle rust- op zoek te gaan naar een nieuwe -liefst wat jongere- hoofdman. De wens van Henk werd door de gildebroeders gerespecteerd en het zoeken van een nieuwe hoofdman heeft het vorig jaar menig maal op de maandelijkse agenda gestaan. Daarbij kwam Fried al gauw als meest geschikte kandidaat "bovendrijven". Hij is actief gildebroeder woont in de kern Eeneind en hij

had de nodige bestuurlijke ervaring. Fried is jarenlang penningmeester geweest en kan gezien worden als de "bouwpastoor" van "de schuthut" en het huidige schietterrein aan de Mulakkers. Ook was hij vaak de stuwende kracht achter de werkzaamheden, die nu eenmaal moeten worden uitgevoerd als je als gilde een eigen accommodatie hebt. Verder nam Fried meer dan eens het

Komende hoofdman luistert naar voorganger.

initiatief om de meest uiteenlopende activiteiten te organiseren voor het gilde. Kortom een zeer geschikte hoofdman. De nieuwe hoofdman had meteen een tweetal verrassingen in petto voor de scheidende hoofdman. Voor zijn vele verdiensten voor zowel het gilde als de gemeenschap Eeneind werd Henk Deelen benoemd tot ere-hoofdman, dit overigens zonder rechten of verplichtingen. Deze benoeming was tastbaar gemaakt in de vorm van een verkleinde zilveren kapiteinssikkel, die Henk aan zijn andere onderscheiding kan dragen. Ook van de zijde van het bestuur van de Bond van Schuttersgilden kring Kempenland kwam een delegatie de scheidende hoofdman danken voor diens inzet voor het gilde gedurende vele jaren. Als blijk van waardering ontving Henk Deelen uit handen van Tonnie Schönhoff en Mathieu van de Voort het Gouden Schild van Kring Kempenland. In zijn dankwoord blikte Henk Deelen nog even terug op veertig jaar Sint Antoniuschut en toonde zich tevreden met de keuze van de nieuwe hoofdman. Hij keek ook vooruit met de mededeling dat hij als "gewoon" gildebroeder van de Sint Antoniuschut actief en kritisch betrokken zal blijven bij het gilde.

Peelland

16 Teerdag vol huldigingen

Tijdens de jaarvergadering van gilde Sint Antonius Abt uit Lierop zijn zeven gildebroeders gehuldigd. De bijeenkomst vormde een onderdeel van de patroonsdag van Sint Antonius Abt op 17 januari. Harrie Verberne (Czn), Harrie Verberne (Gzn), Jan Verberne, Thomas Meulendijks, Martien en Wim van de Ven werden door hoofdman Mies Sijbers onderscheiden met de gouden St. Antonius Abtspeld. Dit omdat zij allen 50 jaar lid zijn. Voor Henk Berkers, een kwart

eeuw lid, was er een speld in zilver. De drie gildebroeders Verberne werden 's avonds op de teeravond nogmaals in het zonnetje gezet. Door de voorzitter van de kring Peelland Ferd van Thiel werden zij onderscheiden met de kringonderscheiding: een zilveren draagspeld met bijbehorende oorkonde. Na deze huldiging mocht het gilde een tweetal cadeau's in ontvangst nemen. Lia Verberne verraste de hoofdman met een nieuwe voorzittershamer. Mede namens Harrie Verberne (Gzn) werd aan commandant Henk Berkers een zilveren commandantschild aangeboden door Maarten van den Boogaard. Omdat de plaatselijke pastoor afscheid had genomen van de parochiegemeenschap werd de patroonsviering in de Lieropse parochiekerk geleid door pater van den Eikhof uit Bakel. Tijdens de druk bezochte jaarvergadering in gildehuis café "t Jagershuis" werden Harrie Berkers en Huub van den Eikhof herkozen in de overheid. Jan Bekx en Peter Berkers zullen als kascommissielid gaan fungeren. De teeravond in zaal van Oosterhout werd voorafgegaan door de traditionele koffietafel. Twee dagen later volgde de kaartavond in het gildehuis. In totaal zouden 250 aanwezigen aan de activiteiten deelnemen.

De gouden jubilarissen (v.l.n.r.) Martien van de Ven, Wim van de Ven, hoofdman Mies Sijbers, Harrie Verberne (Czn), Jan Verberne (Czn), Harrie Verberne (Gzn) en Thomas Meulendijks.

Onderscheidingen in Deurne

Op 21 januari vierde het gilde Sint Antonius Abt Deurne haar patroonsdag. Tevens herdacht men dat het gilde 65 jaar geleden werd heropgericht. Het gilde kreeg op die dag ook nieuwe gildelkostuums en een nieuw standaardvaandel. Dit werd 's morgens ingewijd in de Sint-Willibrorduskerk. De dag werd geopend met een plechtige eucharistieviering opgedragen door pastoor Ton Hasselman. Na de mis volgde de koffietafel. Daarna stond de korte feestvergadering op het programma boordevol huldigingen. Hannes Martens, 65 jaar lid kreeg een schild aangeboden. Guido Coolen, tien jaar beschermheer, ontving een gildebord met de beeltenis van de patroonheilige. Huub Manders, een kwart eeuw lid, werd een zilveren speld uitgereikt. Jan Rovers en Noud Strijbosch, beiden 40 jaar lid, kregen eveneens een schild aangeboden. Piet Verbaarschot en Sjeff Bankers, een halve

eeuw lid, werden onderscheiden met een gouden speld. De jubilarissen zelf boden het gilde een prachtig tinnen bord aan als aandenken aan deze dag. Guido Coolen en Huub Manders overhandigden het gilde een schild. Na een rondgang door Deurne werden de nieuwe kostuums en het nieuwe vaandel gepresenteerd. Daarna kwamen de gildebroeders en -zusters bijeen in het gildehuis. Het kringbestuur was aanwezig bij het overhandigen van de kringonderscheidingen "50 jaar gildebroeder". Burgemeester Smeets kwam koninklijke onderscheidingen in zilver uitreiken aan de jubilarissen Sjeff Bankers en Piet Verbaarschot. Een geslaagde feestavond werd afgesloten met een warm en een koud buffet.

V.l.n.r. (zittend) Beschermheer Guido Coolen, Piet Verbaarschot, Hannes Martens.

(staand) Huub Manders, Jan Rovers, Noud Strijbosch, Sjeff Bankers.

Maasland

Hubertusbeker

Zaterdag 5 november hield het gilde Sint Hubertus te Drunen haar jaarlijkse statiedag. 's Morgens werd in optocht door het dorp getrokken en koning Piet van Loon uitgehaald. Gildeheer Kees Schouten droeg in de Lambertuskerk de H. Mis op. Hierna volgde een vendelgroet aan de kerkelijke overheid, waarna in het gildehuis van een prima koffietafel werd genoten. Peter Klerkx is gehuldigd voor zijn 25-jarig lidmaatschap. Na de koffietafel werd op het schietterrein op puist geschoten en om de diverse bekertjes. Gijs Janssen won de Bertus van Oosterhout-trofee. Bij de dames legde Theolien Klerks beslag op de Gezusters Elshout-bokaal. Aan het slot van de dag vond de prijsuitreiking plaats van de schietcompetities van het afgelopen seizoen. Bij het opgelegd schieten werd Frie van Oyen eerste. Bij het koppelschieten was de hoofdprijs voor André Junggeburth en Gerard van Kuik. Beste vrije-handschutter was Henk van de Wiel. Op de B-paal werd Jan Brokken eerste. Afgelopen jaar werd voor het eerst geschoten om de Hubertusbeker, welke is ingesteld bij de realisatie van de bouw van de kapel aan het Steegerf. Ook hiervan was André Junggeburth de trotse winnaar.

Hoofdman

Voor hoofdman Ton Smits van gilde Sint Catharina in Den Dungen kreeg de jaarlijkse teeravond op zaterdag 19 november een verrassende wending. Tijdens het feest ter gelegenheid van de naamdag van het gilde, stapte plotseling een afvaardiging binnen van het bestuur van kring Maasland. Zij overhandigde Smits een eremedaille "met vuurslag". Omdat hij al veertig jaar lid is van het Dungense gilde en de afgelopen periode van zeventien jaar ook nog eens als hoofdman door het leven gaat. Daarnaast is hij al vele jaren bestuurslid van de Dommelgroep. Sint Catharina is een zeer actief gilde, aldus de hoofdman. "Wij hebben weliswaar maar vijftien leden, maar die zijn wel actief".

Goede teerdag

Op 26 november vierde het Sint-Catharina-Sint-Jorisgilde uit Rosmalen de teerdag. Na de H. Mis voor overleden en levende gildebroeders trok men op naar café Den Beer voor de hulding van gildebroeder Antoon Dielissen. Hij was 40 jaar gildebroeder. Aan het slot van de verschillende toespraken spelde wethouder Marcel Griens de jubilaris de zilveren gildespeld op. Na felicitaties en een drankje was er een koffietafel voor het hele gezelschap, gevolgd door de uitreiking van de jaarprijzen. Gildebroeder van het jaar was Frans van Hirtum. Tiny Hubers was de schutterskoning en Perry Vos vendelier van het jaar. Tonny Kwaks behaalde de eerste plaats bij de schietcompetitie en werd kampioen vrije hand. Tot slot Henk van Helvoirt, die was winnaar van de Trees Dollevoet-bokaal. Henk Habraken uit Dinther luisterde de teerdag op hetgeen erg werd gewaardeerd. Rond vier uur werd het middagge-deelte afgesloten om elkaar 's avonds weer te treffen. De stemming zat er weer prima in, waarna eenieder "wat later" op de avond, moe maar voldaan huiswaarts keerde.

Honderd jaar gildebroeder

Het Vughtse gilde Sint Catharina beleefde op 26 november een bijzondere teerdag. Ere-hoofdman Harrie Schuurmans en Henk van Hemert waren samen honderd jaar gildebroeder. Harrie ontving van het gilde een zilveren schild aangeboden voor zijn zestig jarig lidmaatschap. Hij begon als vendelier en is ook

Harrie Schuurmans

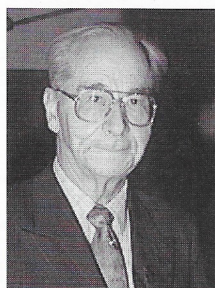

Henk van Hemert

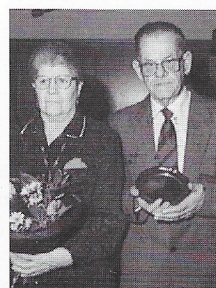
bijna veertig jaar penningmeester geweest. Daarnaast was hij ongeveer dertig jaar hoofdman. Henk van Hemert was veertig jaar gildebroeder. Hij was tamboer en is momenteel Jonge Deken. Henk is onderscheiden met het ere-zilver van Kring Maasland. Op deze dag is Elco Lommers geïnstalleerd als gildebroeder. Hij was al enige jaren actief als jeugdvedelieer.

"Mee uitscheie...."

De jaarlijkse teeravond van het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch was op vrijdag 20 januari in het gildehuis aan de Heuvel. Men werd ontvangen met een kop koffie en gebak en onder het genot van een drankje opende hoofdman Jan van Grunsven de avond. Hij heette in het bijzonder de genodigden van harte welkom. Tevens herdacht hij met een korte stilte het overlijden van gildebroeder Kees van Geffen. Hierna werden drie jubilarissen gehuldigd. Pastoor Dekkers was 25 jaar geleden benoemd tot gildeheer en bij zijn emiraat in 1987 werd hij benoemd tot ere-lid. Hij kreeg een zilveren draagspeld en een fles wijn. Bert de Laat, lid geworden in 1955, wilde graag schieten, maar kon het jammer genoeg niet. Toch gaf hij niet op, was altijd aanwezig en nooit deed men tevergeefs een beroep op hem. Hij vertegenwoordigt het gilde bij alle begrafenis van gildebroeders bij De Hoge Schuts. Bert ontving een tinnen bord, zijn levensgezellin Dirkje een bos bloemen. "Ik ben al twintig jaar uit Vorstenbosch, maar ik blijf bij het gilde zolang ik leef", sprak de jubilaris in zijn dankwoord.

Ere-lid

„Wilde graag schieten”

Bert Hoefs, lid vanaf 1959, was 25 jaar lid van de overheid, waarvan vanaf 1972 deken-rentmeester. Toen hij als penningmeester begon was de subsidie-aanvraag vijftien regeltjes, "Nu zijn het vijftien bladzijden". Zijn vrouw Nelly zegt dikwijls: "Hij moet er maar mee uitscheie, want het vraagt veel van 'm". Maar Bert houdt het vol, ondanks de gezondheidsproblemen in zijn gezin. Jan van Grunsven: "Wellie hope de gu ut werruk nog veel jaore kunt en wilt bleve doewn." Bert kreeg een zilveren draagspeld en Nelly een fraaie ruiker. Tot gildebroeder van het jaar werd Jan van den Broek, de secretaris van het gilde, benoemd. Christ Verstegen leverde zijn schild in en droeg dit over aan Jan. Deze was gekomen uit

drie kandidaten die de overheid mag indienen. Bert Hoefs en Antoon van Roosmalen kwamen tot een eensluidend besluit. Jan van den Broek beheert samen met zijn vrouw Betsie Het Gildebergske en is altijd aanwezig bij de activiteiten. "Nee", kent hij niet.

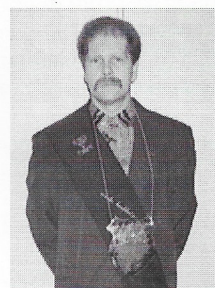

„Mee uitscheie”

Gildebroeder van het jaar.

Nieuwe hoofdman

Een gedreven gildebroeder.

Nadat Frie van Oyen te kennen heeft gegeven om persoonlijke redenen terug te treden als eerste hoofdman, is Ton den Teuling in de jaarvergadering van het Drunense gilde Sint Hubertus als zijn opvolger gekozen. De nieuwe hoofdman is al ruim 25 jaar lid van het gilde. In die tijd heeft hij zich doen gelden als een gedreven gildebroeder die met veel inzet en enthousiasme bezig is in en met het gilde-gebeuren. Hij hecht veel waarde aan de oude tradities. Binnen het gilde heeft Ton jarenlang met veel verve leiding gegeven aan het trommen. Daarnaast is hij ook binnen de kring Maasland actief als deken en voorzitter van de tromcommissie.

Geslaagde dag voor hoofdman

Tijdens de statiedag van het Sint-Ambrosiusgilde Haarsteeg werd gevierd dat M. Beckmans vijftienvijftig jaar hoofdman was. In die tijd is het gilde uitgegroeid; met vaandel, vendels, trommen, kostuums en een eigen schietterrein met schuilgelegenheid. Op 14 januari kwamen daarom een kleine driehonderd mensen de hoofdman feliciteren, waaronder afgevaardigden van de Haarsteegse verenigingen, de L.S.B., het gemeentebestuur en kring Maasland. Velen spraken lovende woorden. Het gilde bood hem een zilveren schild aan, waarop het gildeterrein en de gildeattributen staan afgebeeld. Uit handen van het kringbestuur ontving hij de honderdste kringonderscheiding in zilver met vuurslag.

Verantwoordelijk voor de landerijen

Tijdens de op 14 december 1994 gehouden algemene ledenvergadering van het Groot Gaesbeeker Gilde is de bestuurs-samenstelling gewijzigd. Na vijfendertig jaar stelde Gerard Kok zich niet meer herkiesbaar. In zijn bestuursperiode heeft hij het Soester gilde van slapend tot actief zien groeien. Als bestuurslid was hij speciaal verantwoordelijk voor de landerijen van het gilde. Als agrariër wist hij deze tezamen met de andere leden van het bestuur en de landcommissie in perfecte staat te houden, zodat de opbrengst van de grasverkoop en de naweide een behoorlijke bijdrage levert aan het vierjaarlijkse teren van het gilde. Zijn plaats is ingenomen door Jos van den Breemer, eveneens van beroep agrariër. Hij maakte al vele jaren deel uit van de landcommissie.

Gerard Kok (l) en Jos v.d. Breemer (r)

Spannende strijd om koningschap

Wim Teeuwen

Op de eerste zaterdag na de Gilze kermis (8 oktober) werd door het Sint-Ambrosiusgilde Gilze koning geschoten. In alle vroegte hadden gildebroeders in het dorpspark "Het Mollebos" (midden in Gilze) alle noodzakelijke attributen opgesteld en was de aan het park gelegen hulpsecretarie (uitgebreid met een tent) ingericht als tijdelijk gildehuis. Gildebroeders en overheid werden door de tamboers uitgehaald, evenals oud-koning Cees de Vet. Aan de pastorie werden burgemeester en pastor afgehaald, nadat daar eerst het koningszilver was aangeboden en de winnaar van het schieten op de wip van het afgelopen seizoen het verdiende zilver was opgespeld. Jo van Nunen viel deze eer te beurt. Om tien voor twaalf begon het koningschieten, nadat burgemeester en pastor de vogel hadden geplaatst en er ieder drie schoten op hadden afgevuurd. Het talrijke publiek leefde zichtbaar met

de strijd van veertien gildebroeders mee. Tussendoor genoot men van verschillende vendeldemonstraties. Rond drie uur was de spanning te snijden. Met het 308ste schot haalde Wim Teeuwen het laatste stuk naar beneden; het was acht over drie! Na de ceremoniële handelingen en de eedaflegging mag hij zich een jaar koning noemen en wachten op hem vele representatieve taken. De gilde beëindigde de dag met een heilige mis, waarna in gildehuis De Hooikar het koningsmaal, een goed verzorgde koffietafel klaar stond.

IN MEMORIAM

Gilde Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel

Op 24 oktober overleed Sjef Wolfs (72). Hij was 27 jaar een goed en trouw gildelid. Geheel onverwacht overleed op 4 december keizer Jantje van Elderen (97). Deze haas legendarische en markante keizer was 75 jaar lang lid van het gilde, waarvan 25 jaar als keizer. Hij was bij veel Brabantse gilden bekend.

Jantje van Elderen

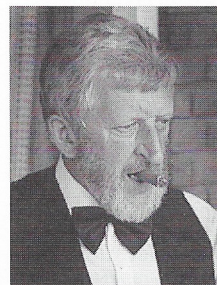

Jan Bullens

Gilde Sint Joris Oirschot

Op 7 december overleed, geheel onverwacht, Jan Bullens (80). Hij was 62 jaar lang gildebroeder, waarvan een groot aantal jaren actief schutter en deken. In 1982 ontving hij de eremedaille in zilver in de Orde van Oranje-Nassau.

Gilde Sint Odulphus Best

Theo v.d. Meulengraaf

Theo van de Meulengraaf (77) overleed op 17 december. Als middenstander, bestuurder van het K.N.O.V., koster van de Sint Odulphus kerk en lid van veel verenigingen en instellingen was hij een bekend Bestenaar.

In hem is een levenskunstenaar heengegaan.

Dat zij allen rusten in vrede.

AGENDA 1995

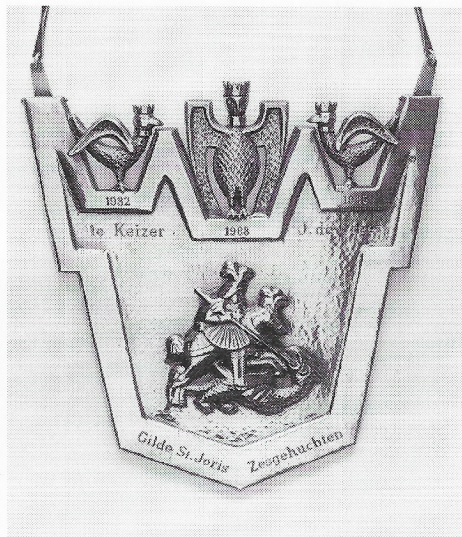
Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

- 8 april:** Gildencongres te Brussel vervalt.
- 13 mei:** Jeugdtoernooi trommen, vendelen, ba-zuinblazen Kring Kempenland te Eindhoven bij het Sint-Jorisgilde Vlokhoven.
- 21 mei:** Kringdag Land van Cuijk te Beugen bij het gilde van Sint Antonius - Sint Sebastiaan en het Heilig Sacrament.
- 21 mei:** Jubileumkringdag 60 jaar Maasland te Den Dungen bij het Sint-Catharina-gilde.
- 21 mei:** Jubileum Kringdag Peelland te Someren bij het Sint-Lambertusgilde.
- 28 mei:** Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot te Wintelre bij het O.L.Vrouwe en Sint-Wil-librordusgilde.
- 11 juni:** Jubileum Kringdag Kempenland te Luijksgestel bij het Sint-Martinusgilde.
- 18 juni:** Kringdag Baronie en Markiezaat St. -Bavogilde Raamsdonk
- 25 juni:** Viering 40-jarig bestaan van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden, zo mogelijk te Deinze bij kasteel Ood-donk.
- 2 juli:** Vrije gildedag bij het Sint-Antoniusgilde Well
- 13 augustus:** Vrije gildedag bij het Sint-Catharina-gilde Valkenswaard.
- 20 augustus:** Jubileum Kringdag Kwartier van Oirschot te Moergestel bij het Sint-Joris-gilde.
- 27 augustus:** NBFS-geweerschiettoernooi in kring Peelland bij het Sint-Leonardusgilde Beek en Donk.
- 10 september:** NBFS-toernooi trommen, vendelen, ba-zuinblazen in kring Maasland te Elshout bij de O.L.Vrouwe Schuts.
- 14 oktober:** Hoofdlidendag te 's-Hertogenbosch in het teken van zestig jaar federatie. ■

Nol Coopmans Edelsmid

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a, Tel.: 040 - 418586

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. 08858 - 3366

Blinkt uit in vakmanschap

!!!UNIFORMEN!!!

Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN

Kerkstraat 20
3930 Hamont (België) (in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/445258

De grootste
sortering

GEWEREN & MUNITIE

vindt u bij
AVEMO vh
A. v.d. Ven-Mommers

Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. 013 - 431905

PAULISSEN

GROND- WATER- EN WEGENBOUW

- Voor alle grondwerkzaamheden
- Verhuur moderne graafmachines
- Bronbemaling
- Sloopwerken en puinrecycling
- Zand- en grinthandel
- Tankservice (ook credit-card), car-wash

Nieuwkerksedijk 23, 5050 AB Goirle, 013-348484

VAN DEN BORNE

tentenverhuur

VERHUUR VAN FEESTTENTEN, VLOEREN, PODIA,
GELUIDSINSTALLATIE, VERLICHTING,
TAFELS EN STOELN

Kailakkers 2, 5095 AD Hooge Mierde
Telefoon: 04259-2053 - Telefax: 04259-1374

HEIJMANS, BOUWERS MET EEN VOORUITZIENDE BLIK.

Als bouwers hebben wij te maken met ontwikkelingen waarvan het tempo meer en meer toeneemt. Maatschappij, markt en techniek evolueren. Het is zaak om de ontwikkelingen te kennen en er juist op te anticiperen.

Het resultaat? Dankzij ons informatie-management zijn wij de ontwikkelingen een stap voor.

Bieden wij opdrachtgevers snel inzicht in de haalbaarheid van een project en de juiste prijs / kwaliteitsverhouding en de gewenste samenwerkingsverbanden.

Heijmans neemt in de bouwrijverheid een leidende positie in. Informatie-management wordt vertaald naar concreet beleid.

En het werkt.

**HEIJMANS, WERKZAAM
IN ALLE DISCIPLINES VAN HET BOUWEN.**

HEIJMANS N.V., ROSMALEN.

